

Caritas savanorystės programa skirta „Jubiliejaus 2025 metams paminėti“

ŠVĖSKIME JUBILIEJAUS METUS KARTU! BŪK VILTIES ŽINIA TIEMS, KURIE JAUČIASI PAMIRŠTI

Minėdami Bažnyčios Jubiliejaus metus, kviečiame Jus tapti vilties piligrimo savanoriu ir skleisti šviesą bendruomenėje. Ši programa yra kvietimas visiems dalyvauti šventėje, kurioje kiekvienas yra svarbus. Tai yra kvietimas tapti piligrimu, keliauti kartu, nors ir būnant namuose, ir kartu su kitais švęsti Bažnyčios jubiliejaus metus. Tai 12 temų piligriminė kelionė, kurią išpildysime lankydamiesi vienišus, pamirštus, apleistus, pažeidžiamus asmenis (kartą per mėnesį).

Už programos viešinimą ir vykdymą atsakingi programos koordinatoriai (Aurelija, Goda) kartu su parapijų **Caritas** koordinatorėmis ir savanoriais, kurie nuspręš dalyvauti programoje. Programoje gali dalyvauti esami Caritas ir prisijungti nauji savanoriai. Į programos vykdymą skatiname įtraukti jaunimą (jaunuosius karitiečius), kurie savarankiškai ar kartu lydimi suaugusių savanorių įsitraukia į savanorystės veiklas (programos vykdymą). Skatiname jaunimą šias temas pristatyti net tik globos, nakvynės namuose ar lankant vienišus asmenis, bet ir savo mokyklose per renginius ar pamokas, taip pat savo namuose, šeimų susitikimuose.

CARITAS savanorystės programos skirtos paminėti Jubiliejaus Bažnyčios metus tikslas - platinti jubiliejaus metų žinią apie viltį, atvirumą ir bendrystę. Siekiame ne tik pažymėti jubiliejinius metus, bet ir palikti ilgalaikį pėdsaką bendruomenėje, kuriant kultūrą, kurioje kiekvienas žmogus jaučiasi vertingas ir mylimas. Kviečiame aplankyti vienišą žmogų jo namuose, globos namuose, nakvynės namuose, kalėjime, pataisos namuose ir pan. bei pasidalinti su juo žinia apie jubiliejinius bažnyčios metus, viltį ir atleidimą, apie Lietuvos istorijos veikėjus, turėjusius didelės įtakos mūsų šalies dvasiniam gyvenimui. Kiekvienas iš jų pasižymėjo išskirtinėmis savybėmis ir paliko ryškų pėdsaką Lietuvos istorijoje. Taip pat kviesime dalintis apie garsiausias Švč. Mergelės Marijos apsireiškimus, kurie ypatingai sunkiais gyvenimo momentais, gali suteikti vilties ir paguodos lankant vienišus ir viltį praradusius asmenis.

PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI:

- paminėti Bažnyčios Jubiliejaus metus, pakviečiant vienišus, pažeidžiamus asmenis keliauti kartu neišeinant iš namų, skleidžiant žinią apie iškilias asmenybes ir jų darbus;
- skatinti savanorystę ir pilietiškumą, ypač sudarant sąlygas savanoriauti jaunimui (nuo 14-30 m.);

- sujungti bendruomenę per tarpusavio pagalbą ir bendravimą, ypač su tais, kurie dažnai jaučiasi pamiršti ar vieniši;
- sukurti glaudžius ryšius tarp savanorių ir socialinę atskirtį patiriančių bendruomenės narių;
- skatinti tarpusavio pagarbą, bendruomeniškumą ir socialinę įtrauktį;
- paskatinti domėtis Lietuvos istorija ir kultūra.

PROGRAMOS DALYVIAI:

- **Programos koordinatoriai:** organizuoja susitikimus ir mokymus savanoriams, teikia informaciją ir konsultacijas, padeda įgyvendinti programą. Taip pat yra atsakingi už programos stebėjimą, apklausas, intervizijas ir t.t.
- **Savanoriai:** atsakingi, empatiški ir motyvuoti asmenys, norintys dalintis savo laiku ir žiniomis su kitais nuo 14 iki
- **Programos dalyviai:** vieniši, pažeidžiami, socialinę atskirtį patiriantys bendruomenės nariai, norintys bendrauti ir išgirsti naujų dalykų. Senjorų klubai, globos namų gyventojai, nakvynės namų gyventojai, pavieniai vieniši asmenys, šeimos nariai, moksleiviai.

PROGRAMOS EIGA:

1. **Supažindinimas:** programos koordinatoriai sausio mėn. pradžioje organizuojamas Telšių vyskupijos Caritas koordinatorių Online susitikimas, kuriame pristatoma programa, jos tikslai ir aptariamoms programoms vykdyti galimybės.
2. **Kvietimas:** programos koordinatoriai paruošia ir pasidalina skelbimu-kvietimu tapti Jubiliejinių Bažnyčios metų savanoriu arba programos dalyviu, lankomu asmeniu (registracija internetu arba parapijoje per Caritas koordinatorės).
3. **Atranka:** pasirenkami savanoriai, kurie yra motyvuoti dalyvauti programoje ir atitinka programos tikslus, gali įsipareigoti 1 metams. Atranką vykdo parapijos koordinatorės. Paskiriamas už šią programą parapijoje atsakingas savanoris. Atsakingas asmuo
4. **Mokymai:** savanoriams organizuojami mokymai internetu, kurių metu jie susipažįsta su programos tikslais, gauna žinių apie socialinę atskirtį, bendravimo įgūdžius ir informaciją apie programos temas. Susitikimai vyksta internetu kiekvieno mėnesio pradžioje, kuriuose aptartume programos vykdyti eigą ir pasidalintume nauja tema.
5. **Susitikimų organizavimas:** parapijos savanoriai kartu su parapijos Caritas koordinatorė ir atsakingu už programą savanoriu, atsižvelgiant į parapijos poreikius ir esančią situaciją patys nusprendžia kur ir kada vykdyti programą. Susitikimai vyksta kartą per mėnesį, patogioje abiem pusėms vietoje.
6. **Savanorio vaidmuo:** savanoris ar grupė savanorių palaiko šiltus ir draugiškus santykius su programos dalyviu ar dalyviais, klausosi jo/jų pasakojimų ir domisi jo/jų gyvenimu. Iškilusias problemas sprendžia su parapijos Caritas ar programos koordinatoriais.
7. **Susitikimo eiga:** kiekvieną kartą susitikus savanoriui su programos dalyviu svarbu paklausti *Kaip Jūs jaučiatės šiandien?* Aptarus šį klausimą, kviečiame kartu sukalbėti Piligrimo maldą. Tada savanoris pristato mėnesio temą. Po pristatymo ją aptaria kartu su dalyviu. Temas galima pristatyti perskaitant paruoštą tekstą arba kaip pranešimą projektoriaus pagalba. Galimi klausimai aptarimui: Ką manai apie šią temą? Ar ši tema tau primena kokį nors įvykį tavo gyvenime? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime? Ką tu labiausiai vertini draugystėje? Kokių dalykų tau trūksta gyvenime? Pabaigus temos aptarimą kartu pasimeldžia pasirinkta

malda (Vilties arba siūloma malda pagal tema) , susitaria sekančio susitikimo datą, atsisveikina.

8. **Atsiliepiamai:** Po kiekvieno programos susitikimo, Online susitikimo metu su programos koordinatoriais, savanoriai pateikia atsiliepimus apie programos vykdymo eigą ir dalyvių atsiliepimus.

Už programos vertinimą atsakingi programos koordinatoriai: programos efektyvumui įvertinti bus naudojami įvairūs metodai, tokie kaip savanorių ir programos dalyvių apklausa taip pat stebėjimai, intervizija, refleksija.

LAUKIAMI REZULTATAI:

- sėkmingas Bažnyčios Jubiliejaus metų paminėjimas su vienišais, pažeidžiamais asmenimis;
- jaunimo nuo 14 m. įtraukimas į savanorystės veiklas (jaunųjų karitiečių programa);
- sustiprėję ryšiai tarp savanorių ir programos dalyvių;
- padidėjęs programos dalyvių pasitikėjimas savimi ir bendruomenės narių tarpusavio pasitikėjimas;
- išplėstos žinios apie Lietuvos istoriją ir kultūrą;
- padidėjęs bendruomenės narių įsitraukimas į socialinį gyvenimą.

PAPILDOMOS VEIKLOS:

- organizuoti bendrus renginius savanoriams ir programos dalyviams parapijose;
- skatinti programos dalyvius dalyvauti kitose bendruomenės veiklose.

Ši programa yra puiki galimybė savanoriams įgyti naujų įgūdžių, padėti kitiems ir prisidėti prie bendruomenės gerovės. Tuo pačiu metu, ji padeda paminėti Bažnyčios Jubiliejaus metus ir skleisti žinią apie iškilias Lietuvos asmenybes.

TEMOS POKALBIAMS:

1. Sausis - **Jubiliejaus metai**
2. Vasaris - **Švč. Mergelės Marijos apsireiškimai: Lurdas**
3. Kovas - **Šv. Kazimieras**
4. Balandis - **Viltis**
5. Gegužė - **Švč. Mergelės Marijos apsireiškimai: Fatima**
6. Birželis - **Adelė Dirsytė**
7. Liepa - **Pal. Jurgis Matulaitis**
8. Rugsėjis - **Pal. Teofilus Matulionis**
9. Rugsėjis - **Švč. Mergelės Marijos apsireiškimai: Šiluva**
10. Spalis - **Elena Spirgevičiūtė**
11. Lapkritis - **Vincentas Borisevičius**
12. Gruodis – **Atleidimas**

2025 metų JUBILIEJAUS MALDA

Tėve, kuris esi danguje,
tegul *tikėjimas*, kurį mums davei per savo Sūnų
Jėzų Kristų, mūsų brolių,
ir *meilės* liepsna,
Šventosios Dvasios išlieta mūsų širdyse,
pažadina mumyse Tavo Karalystės atėjimo
palaimingąją *viltį*.

Tegul Tavo malonė mus perkeičia,
kad taptume darbštūs Evangelijos sėklų augintojai,
ir jos perkeistų žmoniją bei visatą
su pasitikėjimu laukiant
naujo dangaus ir naujos žemės,
kai įveikus blogio jėgas
amžiams bus apreikšta Tavo šlovė.

Tegul Jubiliejaus malonė atgaivina mumyse,
Vilties piligrimuose,
dangiškųjų gėrybių troškimą
ir teišlieja ant viso pasaulio
mūsų Atpirkėjo džiaugsmą bei ramybę.

Tau, amžinai palaimintasis Dieve,
tebūnie gyrius ir šlovė per amžius.
Amen.

PRANCIŠKUS

MALDA PRAŠANT VILTIES

Viešpatie, Tavyje mūsų viltis.

... Tu esi Taikos Kunigaikštis – mokyk mus taikoje gyventi.

... Tu esi Kelias, Tiesa ir Gyvenimas – mokyk mus vertinti gyvenimą ir dalintis jo dovanomis su šalia esančiais.

... Tu esi kuriantis Dievas – mokyk mus priimti gyvybės dovaną, kad mūsų šeimos taptų Tavo bendradarbėmis ir joms patiktų mažutėlių tvirtovėmis.

... Amžinai jaunas Dieve – mokyk mus savo tikėjimo pavyzdžiu kviesti jaunimą sekti Tavo pėdomis, juk tu duodi vienintelę tikrąją viltį.

... Dieve, prisakęs gerbti savo tėvus ir senelius - mokyk mus su meile ir dėkingumu įsiklausyti į jų išmintį ir būti paguoda ir atrama įvairiose negalėse ir apleistume. Juk jie yra duona, maitinanti mūsų gyvenimą.

... Tu esi visokios paguodos Dievas – mokyk mus Tavąją paguoda stiprinti ligonius ir jų šeimas, kad jie ieškotų Tavojo artumo, atrastų jėgų išverti maldoje ir turėti viltį Tavo pažaduose.

... Tavo gerumas yra žemė, kuria mes vaikštome. Mokyk mus svetingai ir atsakingai rūpintis savo tėvynės ir namų netekusiais žmonėmis.

... Kad galėtume būti laimingi su Tavimi amžinai -

... augink mūsų Viltį!

2025 JUBILIEJAUS BAŽNYČIOS METAI

Jubiliejaus metai – kas tai?

Daugeliui yra žinomas Senojo Testamento pasakojimas apie mūsų pirmuosius tėvus – Adomą ir Ievą, Kūrėjo išvartytus iš rojus už neklusnumą, pasmerktus klaidžioti ir laukti žadėto išganymo. Ne tik iš katechezės, bet ir iš savo patirties žinome, kokių pasekmių visai žmonijai atnešė šis įvykis. Mūsų polinkis nusidėti ir trigubas geismas – tai kiekvieno mūsų širdies žaizda – savotiškas sprendimo suvalgyti uždraustą vaisių prisiminimas. Prigimtinė nuodėmė – ne tik nelaimė žmogui, staiga suvokusiam savo nuogumą ir pradėjusiam bijoti Dievo, bet ir drama To, kuris troško pasidalinti su savo kūrinium beribe meile ir sukurti su juo tikrosios bičiulystės saitus. Įkvėptasis Pradžios knygos autorius jau pirmuose puslapiuose parodo mums savo planą neišsižadantį Dievą net ir po žmogaus nuopuolio, Dievą, išeinantį jo pasitikti: „Adomai, kur tu esi?“ (plg. Pr 3, 9) – tai savotiškas nevilties šauksmas, o kartu ir šauksmas Kūrėjo, besiišginčio savo rankų kūrinio.

Todėl Dievas per visus amžius ieškos būdų, kaip atkurti prarastus ryšius su žmogumi ir iš naujo jį priglauti prie savęs. Šiuo klausimu ypatingą vietą išganymo istorijoje užėmė kas 50 metų izraelitų švenčiami jubiliejaus metai. Tai buvo skolų ir bausmių dovanojimo metai. Labiausiai šia geradaryste pasinaudodavo skolininkai, vargdieniai, taigi – paramos reikalaujantys žmonės. Kristus, vos pradėjęs savo viešą mokymą, prisimindamas minėtą žydų tradiciją, paskelbė malonės laiko pradžią (plg. Lk 4, 14–21). Tokiu būdu Jis paaiškino savo žemiškosios misijos esmę – apdovanoti malone, kitaip tariant, malonės dovanas teikti už nieką visiems, jų stokojantiems.

Tačiau prie šios jubiliejinių metų tradicijos Bažnyčia sugrįžo tik viduramžiais. Krikščioniškasis jubiliejus – tai malonės metai, nuodėmių atleidimo metai, taip pat ir bausmių už padarytas nuodėmes panaikinimo metai, susipykusiųjų susitaikymo metai, daugybės atsivertimų metai, atgailos metai. Tuo metu Bažnyčia suteikia kur kas daugiau atleidimų nei kitais metais. Popiežiaus Bonifaco VIII iniciatyva jubiliejinius metus Bažnyčia pirmą kartą šventė 1300-aisiais. Iš pradžių jie turėjo būti skelbiami kas 100 metų. Paskui šis laikas buvo sutrumpintas iki 50 (Klemensas VI), vėliau iki 33 (Urbonas VI), ir galiausiai iki 25 metų (Paulius II). Vienas iš pagrindinių Jubiliejinių metų simbolių yra šventųjų durų atidarymas ir uždarymas. 2025 m. jubiliejaus šūkis yra „Vilties pilgrimai“. 2025-ieji Jubiliejiniai metai yra ne tik piligrimystės, bet ir atsivertimo bei vidinio atsinaujinimo metai, todėl kviečiame atnaujinti savo tikėjimą bei drąsiau imtis artimo meilės darbų. Tai – ypatingos malonės laikas, atnaujinantis ne tik pavienius asmenis, bet ir visą visuomenę. Kviečiame aktyviai įsitraukti į 2025 m. Jubiliejaus šventimą, kad Viešpats atnaujintų mus, mūsų bendruomenes ir žemės veidą. Jubiliejaus metai yra karštas kvietimas visiems atsiversti, susitaikyti, būti solidariems ir teisingiems Dievui ir artimui. Jubiliejus – tai milžiniškas Dievo tautos įvykis, kurio metu kiekvienas piligrimas turi galimybę pasinerti į begalinį Dievo gailingumą. Tai metai, kai grįžtama prie tikros brolybės pagrindo, pirmiausiai tobulinant asmeninį santykį su visų mūsų Kūrėju – Dievu Tėvu.

Nevalia pamiršti: Jubiliejaus metų centras visuomet yra asmeninis susitikimas su Kristumi!

Galimi klausimai temos aptarimui: *ką manai apie šią temą, ar teko ką nors apie tai girdėti anksčiau? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime?*

2025 metų JUBILIEJAUS MALDA

Tėve, kuris esi danguje,
tegul *tikėjimas*, kurį mums davei per savo Sūnų
Jėzų Kristų, mūsų brolių,
ir *meilės* liepsna,
Šventosios Dvasios išlieta mūsų širdyse,
pažadina mumyse Tavo Karalystės atėjimo
palaimingąją *viltį*.

Tegul Tavo malonė mus perkeičia,
kad taptume darbštūs Evangelijos sėklų augintojai,
ir jos perkeistų žmoniją bei visatą
su pasitikėjimu laukiant
naujo dangaus ir naujos žemės,
kai įveikus blogio jėgas
amžiams bus apreikšta Tavo šlovė.

Tegul Jubilejaus malonė atgaivina mumyse,
Vilties piligrimuose,
dangiškųjų gėrybių troškimą
ir teišlieja ant viso pasaulio
mūsų Atpirkėjo džiaugsmą bei ramybę.

Tau, amžinai palaimintasis Dieve,
tebūnie gyrius ir šlovė per amžius.
Amen.

PRANCIŠKUS

ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS APSIREIŠKIMAS LURDE

Vasario 11 d. minime Lurdo Švč. Mergelės Marijos apsireiškimą Lurde.

1858 m. vasario 11 d. Lurde, pietinėje Prancūzijoje, Šv. Bernadeta Subiru rinko žabus prie Gavė upelio. Staiga jai apsireiškusi Švč. Mergelė išmokė gražiai persižegnoti ir kalbėti rožinio maldą. Kitą kartą Marija pakvietė Bernadetą ateiti prie grotos 15 dienų iš eilės ir kasdien kartu su ja kalbėti rožinį už nusidėjėlių atsivertimą. Iš

viso Marija Bernadetai apsireiškė 18 kartų. Ji mokė, kaip melstis už nusidėjėlius, ir kvietė tikinčiuosius atgailauti. Marija taip pat nurodė Bernadetai atkasti urve glūdintį šaltinį, kurio vanduo stebuklingai gydė ligonius. Marija Bernadetai sakė, jog nori, kad ten būtų pastatyta bažnyčia, į kurią būtų einama su procesijomis, siekiant permaldauti Dievo rūstybę. Kai Bernadeta, vietos klebono liepiama, paklausė Apsireiškusios vardo, Marija atsakė: „Aš esu Nekaltasis Prasidejimas.“ Tik prieš ketverius metus popiežius Pijus IX buvo paskelbęs Nekaltojo Prasidejimo dogmą ir dabar Marija pati pasakė žmonėms titulą, kuriuo norėjo, kad į ją būtų kreipiamasi. 1862 m. Bažnyčia Mergelės Marijos apsireiškimus Lurde oficialiai pripažino autentiškais. Čia buvo pastatyta Marijos Nekalto Prasidejimo bažnyčia. Šiuo metu Lurde apsireiškimo vietoje stovi trys didingos bažnyčios. Lurdas tapo Prancūzijos, o iš dalies ir Europos dvasinio atgimimo centru.

Bernadeta augo neturtingoje, pamaldžioje šeimoje, ir nors nelankė mokyklos ir katekizmo pamokų, puikiai mokėjo savo maldas. Pirmieji apsireiškimai vyko tyloje, per trečiąją Ponia paprašė Bernadetos persižegnoti ir sukalbėti rožinį, o vasario 18 d. – apsilankyti grotose kasdien (15 dienų). Vasario pabaigoje Ponia ragino atsiversti ir melstis už nusidėjėlius: „Eikite prie šaltinio atsigerti ir nusiprausti.“ Kovo 2 d. patikėjo Bernadetai misiją perduoti kunigams, kad ten reikia pastatyti koplyčią. Per šešioliktą apsireiškimą pasakė: „Esu Nekaltasis Prasidejimas.“ Paskutiniai vyko tyloje. Marija patikėjo Bernadetai tris paslaptis, kurių ši niekada neišdavė. Vėliau Bernadeta gyveno seserų vienuolių pensionate, o 1866 m. įstojo pas seseris, kur praleido beveik 13 metų, vykdė slaugės pareigas. Mirė trisdešimt trejų – 1879 m., Velykų Trečiadienį. 1925 m. paskelbta palaimintąja, o 1933 m. – kanonizuota. Pirmieji išgydymai įvyko apsireiškimų metu ir

buvo siejami su šaltinio vandeniu, bet Bernadeta nenorėjo, kad šis būtų vadinamas stebuklingu ar tiesiogiai siejamas su išgydymu. Pasak jos, tik tikėjimas ir malda gydo.

Yra susikūrusi žymių gydytojų grupė, tirianti visus stebuklingus išgijimo faktus. Atidžiai kelerius metus tyrė kiekvieną pasveikusį žmogų, kasmet daugeliu atvejų pripažįsta,

Šaltiniai: <https://www.bernardinai.lt/lurdo-svc-mergele-marija/>

<https://www.bernardinai.lt/dievo-motinos-apsireiskimas-lurde-150-metu/>

kad jų tirtu įvykio dabartinis medicinos mokslas negali paaiškinti. Šie pagijimai laikomi tikrai stebuklingais. Nuo 1858 m. stebuklingais pripažinti septyniasdešimt išgydymo atvejų – paskutinis 2018-aisiais. Daugiausia atvejų katalikiškame pasaulyje. 1862 m. Tarbo vyskupas Mgr Laurence'as pripažino apsireiškimų autentiškumą, nors pradžioje dvasininkai dvejojo žinios tikrumu. Lurdo apsireiškimai įvyko praėjus ketveriems metams po Nekalto Prasidėjimo dogmos paskelbimo, tai buvo svarbus argumentas pripažįstant apsireiškimų autentiškumą – bemokslė mergaitė negalėjo žinoti naujos dogmos.

Lurdo šventovė katalikų pasaulyje yra garsiausia ir labiausiai lankoma piligriminė vieta.

Galimi klausimai temos aptarimui: *ką manai apie šią temą, ar teko ką nors apie tai girdėti anksčiau? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime? Kokių dalykų tau trūksta gyvenime?*

Malda atsisveikinimui:

Švč. Mergelės Marijos litanija

Kyrie, eleison! Christe, eleison! Kyrie, eleison!

Kristau, išgirk mus! Kristau, išklausk mus!

Tėve, dangaus Dieve, pasigailėk mūsų!

Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve, pasigailėk mūsų!

Šventoji Dvasia, Dieve, pasigailėk mūsų!

Šventoji Trejybe, vienas Dieve, pasigailėk mūsų!

Šventoji Marija, melski už mus!

Šventoji Dievo Gimdytoja, melski už mus!

Šventoji Mergelių Mergele, melski už mus!

Motina Kristaus, melski už mus!

Motina Bažnyčios, melski už mus!

Motina gailestingumo, melski už mus!

Motina Dievo malonės, melski už mus!

Motina vilties, melski už mus!

Motina tyriausioji, melski už mus!

Motina skaisčiausioji, melski už mus!

Motina nepalytėtoji, melski už mus!

Motina nesuteptoji, melski už mus!

Motina meilingoji, melski už mus!

Motina stebuklingoji, melski už mus!

Motina geroji patarėja, melski už mus!

Motina Sutvėrėjo, melski už mus!

Motina Išganytojo, melski už mus!

Mergele išmintingoji, melski už mus!

Šaltiniai: <https://www.bernardinai.lt/lurdo-svc-mergele-marija/>

<https://www.bernardinai.lt/dievo-motinos-apsireiskimas-lurde-150-metu/>

Mergele garbingoji, melski už mus!
Mergele šlovingoji, melski už mus!
Mergele galingoji, melski už mus!
Mergele maloningoji, melski už mus!
Mergele ištikimoji, melski už mus!
Teisybės paveiksle, melski už mus!
Išminties soste, melski už mus!
Mūsų linksmybės priežastie, melski už mus!
Dvasios inde, melski už mus!
Garbės inde, melski už mus!
Įstabusis maldingumo inde, melski už mus!
Paslaptingoji rože, melski už mus!
Dovydo bokšte, melski už mus!
Balčiausiasis bokšte, melski už mus!
Aukso namai, melski už mus!
Sandoros skrynia, melski už mus!
Dangaus vartai, melski už mus!
Aušros žvaigžde, melski už mus!
Ligonių sveikata, melski už mus!
Nusidėjėlių gynėja, melski už mus!
Keliaujančiųjų priebėga, melski už mus!
Nuliūdusiųjų paguoda, melski už mus!
Krikščionių pagalba, melski už mus!
Karaliene angelų, melski už mus!
Karaliene patriarchų, melski už mus!
Karaliene pranašų, melski už mus!
Karaliene apaštalų, melski už mus!
Karaliene kankinių, melski už mus!
Karaliene išpažinėjų, melski už mus!
Karaliene mergelių, melski už mus!
Karaliene visų šventųjų, melski už mus!
Karaliene be gimtosios nuodėmės pradėtoji, melski už mus!
Karaliene į dangų paimtoji, melski už mus!
Karaliene šventojo rožinio, melski už mus!
Karaliene šeimos, melski už mus!
Karaliene taikos, melski už mus!

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes,
atleisk mums, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes,
išklausk mus, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes,
pasigailėk mūsų!

TAVO APGYNIMO ŠAUKIAMĖS,
šventoji Dievo Gimdytoja!
Mūsų maldų neatmeski mūsų reikaluose,
bet nuo visokių pavojų mus visados gelbėk.
Mergele garbingoji ir palaimintoji,
mūsų Valdove, mūsų Tarpininke, mūsų Užtarėja,
su savo Sūnumi mus sutaikink,
savo Sūnui mus paveski,
savo Sūnui mus atiduoki!

Melski už mus, šventoji Dievo Gimdytoja!
Kad taptume verti Kristaus žadėjimų!

Melskimės.

Meldžiame tave, Viešpatie Dieve, Švenčiausiajai Mergelei Marijai užtariant, leisk mums, savo žmonėms, išsigelbėti iš dabartinių sielvartų, visados džiaugtis sielos bei kūno sveikata ir gėrėtis amžinąja linksmybe. Prašome per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Šv. Bernardo malda

ATSIMINK, maloningoji Mergele Marija, jog amžiais nėra girdėta, kad apleistum bent vieną, kas bėga prie tavęs, šaukiasi tavo pagalbos ir prašosi užtariamąs. Šitokio pasitikėjimo kupini, ir mes skubame prie tavęs, Mergelių Mergele ir Motina! Mes einame pas tave ir būdami nusidėjėliai su gailėsčiu puolame prie tavo kojų. Tu, įsikūnijusio Žodžio Motina, nepaniekink mūsų žodžių, bet maloningai išgirk ir išklausk.

ŠV. KAZIMIERAS

Jogailos anūkas Kazimieras (1458–1484) buvo kilęs iš Lietuvos valdovų Gediminaičių giminės, kurios pradžia siekia XIII a. Kazimiero tėvai – Lietuvos ir Lenkijos karalius Kazimieras Jogailaitis ir Austrijos kunigaikštytė Elzbieta Habsburgaitė, o dėdė Vladislovas – Lenkijos karalius, žuvęs popiežiaus Eugenijaus IV paskelbtame kryžiaus žygyje prieš turkus Varnos kautynėse, laikomas lenkų karžygiu. Šv. Kazimieras gimė Vavelio pilies rūmuose Krokuvėje 1458 m. spalio 3 d., buvo trečias vaikas šeimoje (iš viso turėjo 10 brolių ir seserų). Abu tėvai berniukui tarnavo geru pavyzdžiu, motina buvo išsilavinusi, raštinga, tvirta katalikė, tėvas – taikus, santūrus, bet tvirtas savo nusistatymuose. Mokytojais buvo pakviesti Krokuvos kanauninkas, įžymus metraštininkas Janas Długoszas ir italas humanistas Kalimachas (Filippo Buonaccorsi), geras lotynų kalbos ir retorikos žinovas, poetas ir

diplomatas. Iš jų Kazimieras gerai pramoko lotyniškai, lenkiškai ir vokiškai skaityti, rašyti bei kalbėti. 1471 m., kai Kazimierui sukako 13 metų, motina, Vengrijos karaliaus duktė, panoro, kad sūnus užimtų Vengrijos sostą. Šalį tuo metu valdė išrinktas, o ne sostą paveldėjęs didikas Motiejus Korvinas, kurio valdymu ne visi buvo patenkinti. 1471 m. rugsėjo 20 d. Krokuvėje Kazimieras, kaip Vengrijos sosto įpėdinis, paskelbė karą sostą užėmusiam Motiejui Korvinui ir su kariuomene išvyko į Vengriją. Tačiau karas nepavyko. Menkai parengta lenkų kariuomenė turėjo trauktis, kariai iškriko ir plėšikavo. Karą nutraukė popiežius Sikstas IV, pagrasinęs Lenkijos karaliui ekskomunika. Šis žygis jaunajam Kazimierui buvo pirmoji ir paskutinė karinė ekspedicija, nesavarankiška ir nenusisėkusi. Grįžęs iš karo žygio jis dar dvejus metus mokėsi pas J. Długoszą ir Kalimachą. Augdamas karališkoje prabangoje Kazimieras išliko tvirtas ir ištvėringas. Nors Krokuvos rūmuose nestigo pramogų, tačiau jam visa tai buvo svetima. Čia, o vėliau ir Vilniuje, buvo pratęs vidurnakčio tyloje slapta lankyti šventoves bei bažnyčias. Kadangi nakties metu jų durys buvo užvertos, jį ilgai besimeldžiantį dažnai užklupdavo miesto sargai ir panaktiniai. Eidamas 17 metus šv. Kazimieras tapo nuolatinio tėvo palydovu kelionėse ir pagalbininku darbuose. 1474 m. jis pirmą kartą atvyko į Lietuvą. Kazimieras drauge su tėvu dalyvaudavo Seimo posėdžiuose, tardavosi su diduomenės atstovais, sutikdavo svečius, taigi buvo numatytas užimti tėvo sostą. Pirmojoje šv. Kazimiero biografijoje pasakojama, kad „Kazimieras kasdien ragino tėvą laikytis teisingumo valdant karalystę ir pavaldžias tautas. O jei kartkartėmis dėl nerūpestingumo ar žmogiško silpnumo valdant kas nors būdavo apleidžiama, niekada nevengdavo ramiai nurodyti karaliui“. 1481 m. atskleidus kai kurių kunigaikščių rengiamą sąmokslą, karalius ilgesnį laiką pasiliko Lietuvoje, o sosto įpėdinį Kazimierą išsiuntė į Lenkiją. 1481–1483 m. jis gyveno Radomo mieste ir pavadavo tėvą, svarbesniais klausimais teiraudamasis jo nuomonės. Pasižymėjo išmanymu ir teisingumu,

sumažino valstybės išdalo skolas, pagerino Lenkijos santykius su Roma. Po dvejų metų Kazimiero sveikata pradėjo silpnėti, atsirado pirmieji džiuvos požymiai. 1483 m. pavasarį jis iš Radomo poilsio atvyko į Lietuvą. Čia pavadavo tėvą, bet didesnių darbų nesiėmė. Valstybės raštinės dokumentų knygoje yra išlikusių jo ranka darytų įrašų. Vilniuje, o anksčiau ir Krokuvėje bei Radome, jis rūpinosi tų miestų vargšais, buvo dosnus bažnyčioms ir vienuolynams, rėmė tėvo įkurtus bernardinus. Gyvendamas Vilniuje, nemažą dienos dalį Kazimieras skirdavo maldai. Kol sveikata leido, jis tenkinosi kietu guoliu. Mėgo tylią maldą vienuolynuose. Vokiečių rašytojas Hansas Huemmeleris atkreipė į tai dėmesį, taikliai pavadindamas šv. Kazimierą „tylaus maldingumo įsikūnijimu“. Vilniuje ir Trakuose Kazimieras praleido daugiau kaip pusę metų, tačiau sveikata negerėjo. Kai gydytojai ir net artimieji kaip vaistą nuo sunkios lėtinės ligos siūlė gyvenimą su moterimi, Kazimieras atsakė, kad „norėtų verčiau prarasti šį laikiną ir praeinantį gyvenimą, negu netekti amžinojo bei nenykstančio danguje, ir visiems priekaištavo, kad nesigėdi siūlyti neleistino dalyko“. Apie tai pasakoja pirmasis jo biografas. 1484 m. pradžioje, po Kalėdų, karalienė Elžbieta su sūnumi išvyko į Krokuvą. Rogių keliu per Merkinę jie pasiekė Gardiną ir ten sustojo, nes Kazimiero sveikata labai pablogėjo. 1484 m. kovo 4 d. Gardine jis mirė. Tėvai mirusį sūnų parvežė į Vilnių ir palaidojo Vilniaus katedros koplyčioje, kurią buvo įrengę savo šeimai.

Mus pasiekę 1501 m. dokumentai paliudija, kad jau nuo pat karalaičio Kazimiero palaidojimo prie jo kapo buvo išklausomos tikinčiųjų maldos ir vyko stebuklai. 1516–1517 m. popiežių Leoną X pasiekė visas pluoštas prašymų paskelbti Kazimierą šventuoju. Pirmiausia popiežius pasirūpino Kazimiero gyvenimo tyrimu. Surinkti žinias buvo pavesta vyskupui italui benediktinui Zakarijui Ferrerui. 1502 m. rugsėjo mėn. jis atvyko į Vilnių ir apklausęs liudininkus sukaupe duomenis apie šventojo gyvenimą, aprašė su juo siejamą stebuklingą Polocko apgynimą 1518 m., kitus stebuklus ir tyrimo medžiagą išsiuntė į Romą. 1521 m. Krokuvėje išleido trumpą Šv. Kazimiero biografiją. Popiežius Leonas X mirė tais pačiais metais, todėl nespėjo Kazimierą paskelbti šventuoju. Vilniuje žmonės ir toliau lankė Kazimiero kapą, meldėsi prie jo ir prašė užtarimo, taigi buvo tikri karalaičio šventumu. Oficialiu Kazimiero šventumo pripažinimu ir jo kulto sutvarkymu pasirūpino Vilniaus vyskupas Benediktas Vaina 1602 m. į Romą pasiųsdamas katedros kanauninką Grigalių Sventickį. 1602 m. lapkričio 7 d. popiežius Klemensas VIII savo breve leido švęsti šv. Kazimiero šventę Lietuvoje ir Lenkijoje ir patvirtino šventajam skirtus liturginius tekstus. 1603 m. į Lietuvą sugrįžęs kanauninkas Sventickis parvežė popiežiaus raštą ir raudono aksomo vėliavą su Kazimiero paveikslu. 1604 m. gegužės 10–12 d. Vilniuje įvyko didelės iškilmės jau oficialaus šventojo Kazimiero garbei. Iškilminga ir džiugi procesija, kurioje dalyvavo beveik visas miestas, iš Šv. Stepono bažnyčios per Rūdininkų vartus į katedrą nešė šv. Kazimiero vėliavą. Šventės metu taip pat buvo padėtas kertinis akmuo Šv. Kazimiero bažnyčiai. Šventojo kūnas 1636 m. buvo perkeltas į Vilniaus katedroje pastatytą barokinę koplyčią. Popiežius Urbanas VIII tais pačiais metais leido Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje Šv. Kazimiero šventę švęsti tokiu būdu, kaip buvo įprasta valstybių globėjų šventėse. 1948 m. birželio 11 d. popiežius Pijus XII Šv. Kazimierą paskelbė „visos lietuvių jaunuomenės ypatingu, danguje esančiu, Globėju pas Dievą“.

1953 m. uždarius Vilniaus katedrą, šventojo kūnas buvo išneštas į Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčią ir grąžintas tik 1989 m.

Dėl išspausdintų Šv. Kazimiero gyvenimo aprašymų ir per jį gerbusius vienuolius Šv. Kazimiero kultas pasklido po visą pasaulį: Kalabriją ir Toskaną Italijoje, Vokietiją, Belgiją. Venesueloje yra San Casimiro miestelis, jo vardo bažnyčia ir parapija. Lietuvoje pastatyta 15 Šv. Kazimiero vardo bažnyčių, nemažai jų ir Lenkijoje. Į Ameriką šventojo gerbimą nusivežė ir plačiai paskleidė emigrantai iš Lietuvos ir Lenkijos, ten įsteigta jo vardo moterų vienuolija. Šv. Kazimiero atminimas pasklido po šalį krikšto vardais, įaugo į liaudies kūrybą. Jo statulų ir paveikslų randame bažnyčiose, koplytėlėse, miestų herbuose. Dažniausiai jis vaizduojamas su kryžiumi ir trižiede lelija rankose (seniausias Šv. Kazimiero atvaizdas traukia dėl ikonografinio išskirtinumo šventasis vaizduojamas su trimis rankomis. Atvaizde pakartota dešinioji ranka biblinėje tradicijoje reiškia dosnumą, maloningumą ir gailestingumą. Lelija yra Viešpaties akivaizdoje žydinčio teisingo ženkla, skaistybės, tyrumo, nekaltybės simbolis).

Galimi klausimai aptarimui: *kokių minčių tau sukėlė ši tema ar teko ką nors girdėti apie Šv. Kazimierą anksčiau? Ar ši tema tau primena kokį nors įvykį tavo gyvenime? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime? Ką tu labiausiai vertini draugystėje? Kokių dalykų tau trūksta gyvenime?*

Malda atsisveikinimui:

Maldos už tėvynę prašant Šv. Kazimiero užtarimo

ŠVENTASIS KAZIMIERAI, didis Dangaus Karalienės, Švenčiausios Marijos garbintojau, daug kartų parodęs ypatingą globą savo Tėvynei, teikis, meldžiame, ją globoti ir visuose reikaluose padėti. Išganytojo nuopelnų ir Švenčiausios Motinos Marijos užtarimo remiamas, išmelski iš Viešpaties malonę, kad mūsų širdyse suliepsnotų gyvas tikėjimas ir tarpusavio meilė, kad mūsų jaunimas suprastų skaistaus ir doro gyvenimo grožį ir kad Viešpaties tėviškoji Apvaizda vestų visą tautą savo įstatymų meilės keliu į taiką ir gerovę.
Amen.

ŠVENTASIS KAZIMIERAI,

tikime, tave esant mūsų tautos ir šios tėvynės ypatingu ju Globėju pas visagalį Dievą, tad pažvelk į šią mūsų nelaimę ir sielvartą. Tebeužvaldo nedori mūsų priešai schizmatikai... Tu mūsų viltis, tu mūsų apsauga. Pagailėk tad tavosios pagalbos meldžiančios tėvynės. pagailėk tautos, iš kurios esi kilęs ir kuriai padovanojai savo švenčiausius palaikus ir skaisčiausias relikvijas. Neapleisk mūsų, netekusių bet kokios žmogiškos vilties ir paguodos, nes galingas esi tu, per kurį Aukščiausiasis kasdien įvykdo tiek nuostabių dalykų.
Amen.

ŠVENTASIS KAZIMIERAI, ypatingasis Lietuvos Globėju, sostinės angele, Tėvynės Gelbėtoju, priešų nugalėtoju, užstok prieš Aukščiausiąjį mūsų žemę ir lydėk visus jos gyventojus, kad doras gyvenimas, tvirtas tikėjimas ir artimo meilė būtų mūsų gyvenimo pagrindas. Amen.

ŠVENTASIS KAZIMIERAI,

GLOBOK mūsų Lietuvą, pažadink jai šventų vadų,
kurie, kaip tu kitados, vadovautų jai išmintimi,
teisumu ir meile.

SURINK visus savo tėvynainius, brolius ir seseris,
išblaškytus po platų pasaulį, kad jie tavo
užtariamai grįžtų, kaip tu grįžai iš svetimos
į savąją žemę.

IŠMELSK malonės, kad mūsų maža tauta
būtų tarsi žiburys ant kalno,
spindinti skaidriu tikėjimu, karšta meile
ir nepalaužiama viltimi.
Amen.

JUBILIEJAUS BAŽNYČIOS METAI

Viltis neapgauna (Rom 5, 5)

Popiežius PRANCIŠKUS

Viltis yra pagrindinė artėjančio Jubiliejaus žinia. Viltis gimsta iš meilės ir remiasi meile, besiliejančia iš ant kryžiaus perversos Jėzaus Širdies: „Jeigu, kai dar buvome priešai, mus sutaikino su Dievu jo Sūnaus mirtis, tai juo labiau mus išgelbės jo gyvybė, kai jau esame sutaikinti“ (Rom 5, 10).

Krikščioniškoji viltis neapgauna ir nenuvilia, nes ji remiasi tikrumu, kad joks asmuo ar dalykas negali mūsų atskirti nuo Dievo meilės: „Kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės? Ar vargas? Ar priespauda? ar persekiojimas, ar badas, ar nuogumas, ar pavojus, ar kalavijas? [...] (Rom 8, 35). Štai kodėl ši viltis nežlunga sunkumų akivaizdoje: ji remiasi tikėjimu ir yra maitinama meilės, todėl įgalina mus judėti pirmyn gyvenime.

Šventasis Paulius rašo: „Mes taip pat didžiuojamės sielvartais, žinodami, kad sielvartas gimdo ištvermę, ištvermė – išbandytą dorybę, išbandyta dorybė – viltį“ (Rom 5, 3–4). Tai skatina ugdyti su viltimi glaudžiai susijusią dorybę – *kantrybę*. Pasaulyje, kuriame skubėjimas tapo nuolatinio reiškiniu, esame įpratę norėti visko ir tuoj pat. Jau nebeturime laiko susitikimams, dažnai net šeimose darosi sunku pabūti drauge ir ramiai pasikalbėti. Šiame *interneto* amžiuje kantrybė tampa nepageidautina. Jei vis dar gebėtume su nuostaba žvelgti į kūriniją, geriau suprastume kantrybės svarbą. Iš naujo atrasti kantrybę labai naudinga mums patiems ir kitiems. Ir Dievas yra kantrus su mumis, jis yra „ištvermės ir paguodos Dievas“ (Rom 15, 5). Kantrybė, kuri taip pat yra Šventosios Dvasios vaisius, palaiko viltį ir įtvirtina ją kaip dorybę bei gyvenimo būdą. Todėl mokymimės dažnai prašyti kantrybės malonės, kuri yra vilties duktė ir kartu jos atrama.

Esame kviečiami viltį iš naujo atrasti Viešpaties mums duodamuose laiko ženkluose. Tegul pirmasis vilties ženklas būna *taika* pasaulyje, vėl panirusiame į *karo* tragediją. Jubiliejus mums primena, jog tie, kurie taps „taikdariais“, bus vadinami „Dievo vaikais“ (Mt 5, 9). Taikos poreikis yra iššūkis visiems ir reikalauja imtis konkrečių projektų. Diplomatinijos srityje tebūnie nenuilstamai stengiamasi drąsiai ir kūrybingai kurti derybų erdves, kuriomis siekiama ilgalaikės taikos.

Žvelgti į ateitį su viltimi reiškia turėti entuziazmo kupiną gyvenimo viziją ir ją perduoti. Daugelyje situacijų tokios perspektyvos trūksta. Pirmoji to pasekmė – *prarandamas troškimas perduoti gyvybę*. Daugelyje šalių *gimstamumas grėsmingai mažėja* dėl pašėlusio gyvenimo tempo, baimės dėl ateities, darbo garantijų ir tinkamos socialinės apsaugos stokos, taip pat socialinių modelių, kurių programas lemia pelno siekis, o ne rūpinimasis santykiais. Atvirumas gyvybei drauge su atsakinga motinyste bei tėvyste yra planas, kurį Kūrėjas įrašė į vyrų ir moterų širdis bei kūnus, misija, kurią Viešpats patikėjo situoktiniams ir jų meilei. Juk jaunų žmonių troškimas gimdyti sūnus ir dukteris išreiškia jų meilės vaisingumą ir suteikia ateitį kiekvienai visuomenei; tai vilties klausimas: jis kyla iš vilties ir kuria viltį.

Jubiliejaus metais būsime kviečiami tapti apčiuopiamais vilties ženklais daugeliui brolių ir seserų, gyvenančių sunkiomis sąlygomis. Galvoju apie *kalinius*, netekę laisvės, jie kasdien

patiria ne tik įkalinimo žiaurumą, bet ir emocinę tuštumą, taikomus suvaržymus, o neretais atvejais ir pagarbos stoką.

Vilties ženklus reikia rodyti *ligoniams*, esantiems namuose ar ligoninėje. Tebūna palengvintos jų kančios per juos lankančių žmonių artumą ir jiems rodomą meilę. Gailestingumo darbai taip pat yra vilties darbai, žadinantys širdyse dėkingumo jausmus.

Vilties ženklų reikia *jaunuoliams*. Negalime jų nuvilti, nes nuo jų entuziazmo priklauso ateitis. Tegų Jubiliejus suteikia Bažnyčiai impulsą jų atžvilgiu: su nauju užsidegimu rūpinkimės paaugliais, studentais, jaunomis poromis, naująja karta! Artumas jaunimui yra Bažnyčios ir pasaulio džiaugsmas bei viltis!

Tegų netrūksta vilties ženklų *migrantams*, kurie palieka savo kraštą ieškodami geresnio gyvenimo sau ir savo šeimoms. Jų lūkesčių neturėtų žlugdyti išankstinės nuostatos ir uždarumas; tebūna jie priimami plačiai atvertomis rankomis, atsižvelgiant į kiekvieno žmogaus orumą, o šį priėmimą telydi atsakomybė, kad niekam nebūtų atimta teisė kurti geresnę ateitį.

Vilties ženklų nusipelno *vyresnio amžiaus žmonės*, dažnai patiriantys vienatvę ir apleistumą.

Viltis kartu su tikėjimu ir meile sudaro trejetą „dieviškųjų (teologinių) dorybių“, išreiškiančių krikščioniškojo gyvenimo esmę. Pagal neatsiejamą jų tarpusavio dinamiką viltis savotiškai suteikia orientaciją, nurodo tikinčiojo egzistencijos kryptį ir tikslą. Štai kodėl apaštalas Paulius mus ragina: „Džiaukitės viltyje, būkite kantrūs varge, ištvermingi maldoje“ (Rom 12, 12).

Aukščiausią vilties liudijimą parodo *Dievo Motina*. Joje matome, kad viltis yra ne lengvabūdiškas optimizmas, bet malonės dovana gyvenimo tikrovėje. Kaip ir kiekviena mama, kaskart žvelgdama į savo Sūnų, ji galvojo apie jo ateitį ir, be abejo, jos širdyje liko įsirėžę tie žodžiai, kuriuos jai šventykloje ištarė Simeonas: „Štai šis skirtas daugelio Izraelyje nupuolimui ir atsikėlimui. Jis bus prieštaravimo ženklas, – ir tavo pačios sielą pervers kalavijas“ (Lk 2, 34–35). Ir kryžiaus papėdėje, matydama kenčiantį ir mirštantį nekaltą Jėzų, nors ir kamuojama nepakeliamo skausmo, ji pakartojo savo „taip“, neprarasdama vilties ir pasitikėjimo Viešpačiu. Taip ji bendradarbiavo dėl mūsų, kad išsipildytų tai, ką skelbė jos Sūnus, „jog reikia, kad Žmogaus Sūnus daug kentėtų, būtų seniūnų, aukštųjų kunigų bei Rašto aiškintojų atmetas, nužudytas ir po trijų dienų prisikeltų“ (Mk 8, 31); per šį iš meilės paaukotą skausmą ji tapo mūsų Motina, Vilties motina.

Keliaudami link Jubiliejaus atsigręžkime į Šventąjį Raštą ir įsiklausykime į šiuos mums skirtus žodžius, raginančius ieškoti „prieglobsčio mums duotoje viltyje. Ji mums yra tarsi *saugus ir tvirtas sielos inkaras*, prasiskverbiantis pro uždangą vidun, kur už mus kaip pirmtakas įžengė Jėzus“ (Žyd 6, 18–20). Tai stiprus raginimas niekada neprarasti mums suteiktos vilties, tvirtai jos laikytis ir rasti prieglobstį Dieve. Įtaigus inkaro įvaizdis padeda suvokti mūsų turimą stabilumą ir saugumą atsidūrus audringuose gyvenimo vandenyse, jei pasikliaujame Viešpačiu Jėzumi.

Todėl Šventieji metai, paženklininti neblėstančios, Dieve glūdinčios vilties, tepadedą mums iš naujo atrasti būtiną pasitikėjimą tiek Bažnyčiai, tiek visuomenei, tiek tarpasmeniniais, tiek tarptautiniais santykiais, tiek puoselėjant kiekvieno žmogaus orumą ir pagarbą kūrinijai. Tegul mūsų tikėjimo liudijimas būna pasaulyje tikros vilties raugas, skelbiantis naują dangų ir naują žemę (plg. 2 Pt 3, 13), kur galėsime gyventi teisingai, tautų santarvėje laukdami Viešpaties pažado išsipildymo.

Nuo šiol leiskimės patraukiami vilties, kad ji per mus pasklistų tiems, kurie jos trokšta. Tegul mūsų gyvenimas jiems byloja: „Pasitikėk Viešpačiu ir būk stiprus! Turėk drąsos ir pasitikėk Viešpačiu!“ (Ps 27, 14).

Galimi klausimai temos aptarimui: *ką manai apie šią temą, ar teko ką nors apie tai girdėti anksčiau? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ar teko išgyventi akimirky, kai Dievo dovanojama viltis padėjo atlaikyti kylančius išbandymus? Ar yra tekę dovanoti viltį jos netekusiam žmogui? Kuo aš galiu prisidėti, kad Popiežiaus išvardintų Vilties ženklų būtų kuo daugiau?*

2025 metų JUBILIEJAUS MALDA

Tėve, kuris esi danguje,
tegul *tikėjimas*, kurį mums davei per savo Sūnų
Jėzų Kristų, mūsų brolių,
ir *meilės* liepsna,
Šventosios Dvasios išlieta mūsų širdyse,
pažadina mumyse Tavo Karalystės atėjimo
palaimingąją *viltį*.

Tegul Tavo malonė mus perkeičia,
kad taptume darbštūs Evangelijos sėklų augintojai,
ir jos perkeistų žmoniją bei visatą
su pasitikėjimu laukiant
naujo dangaus ir naujos žemės,
kai įveikus blogio jėgas
amžiams bus apreikšta Tavo šlovė.

Tegul Jubilejaus malonė atgaivina mumyse,
Vilties piligrimuose,
dangiškųjų gėrybių troškimą
ir teišlieja ant viso pasaulio
mūsų Atpirkėjo džiaugsmą bei ramybę.

Tau, amžinai palaimintasis Dieve,
tebūnie gyrius ir šlovė per amžius.
Amen.

PRANCIŠKUS

FATIMOS ŠVČ. MERGELĖ MARIJOS APSIREIŠKIMAS

1917 m. gegužės 13-ąją Portugalijoje, nuošalioje Fatimos vietovėje, trims piemenėliams – Liucijai dos Santos, Pranciškui Marto ir Jacintai Marto – pasirodė Švenčiausioji Mergelė Marija. Liucija buvo vyriausia iš trijų regėtojų. Jai tada buvo 10 metų; Pranciškui – 9; Jacintai – 7. Trys vaikai, iš netoliese esančio Aljustrel kaimo, Fatimoje ganė avis. 1917-ųjų

gegužės 13-ąją, kaip kiekvieną dieną, visi trys kartu sukalbėję Rožinio dalį, apie vidudienį pamatė akinančią šviesą. Iš pradžių vaikai pamanė, kad tai žaibas. Bet šviesa negeso, ir staiga joje pasirodė moteris spindinčiais baltais rūbais su rožiniu rankoje. Švenčiausioji Mergelė vaikams sakė, kad jei žmonija neatsivers, ją ištiks didelės nelaimės; ragino kalbėti Rožinį, melstis už taiką ir už nusidėjėlių atsivertimą. Apreiškimai kartojosi kas mėnesį iki spalio 13 dienos. Bažnyčia dar 1930 metais oficialiai patvirtino apsireiškimų tikrumą ir ne tik leido, bet ir visai skatino pamaldumą į Fatimos Mariją, Rožinio karalienę. 1917 metų gegužės 13-ąją įvykusio pirmojo apsireiškimo metu Marija paprašė vaikų grįžti į tą pačią vietą po mėnesio. Birželio 13-ąją vaikai vėl susitiko su Marija. Apsireiškimas vėl pasikartojė liepos 13-ąją. Per tą laiką gana plačiai pasklido garsas apie Marijos apsireiškimus. Vaikų pasakojimai apie jų regėtą moterį skaisčiai spindinčiais rūbais suerzino vietos valdžią. Artimiausio miesto – Villa Nova de Ourem meras įsakė vaikus suimti ir bandė įtikinėti, kad Marijos apsireiškimų istorija tai tik paauglių prasimanymai. Trys piemenėliai negalėjo susitikti su Marija sutartu laiku rugpjūčio 13-ąją, nes buvo įkalinti. Tačiau vos atgavusiems laisvę trims vaikams Marija apsireiškė rugpjūčio 19 dieną. Paskui – rugsėjo 13-ąją, galiausiai paskutinis apsireiškimas įvyko spalio 13-ąją. Garsas apie apsireiškimus buvo pasklidęs jau toli už Portugalijos ribų. 1917 metų spalio 13-ąją į Fatimą susirinko apie 70 tūkstančių tikinčiųjų ir smalsuolių. Tą dieną Marija vaikams pasakė, kad ji yra Šventojo Rožinio karalienė ir ragino karštai melstis už žmonijos išsigelbėjimą. Apsireiškusią Mergelę Mariją matė tik trys vaikai. Septyniasdešimties tūkstančių žmonių minia, nors neregėjo Mergelės Marijos, matė apsireiškimą lydėjusius kitus nepaprastus reiškinius: saulės diskas nusidažė ryškiai raudona spalva, atrodė, kad saulė dideliu greičiu skrieja žemės link. Ir tai nebuvo tik įvykio dalyvių haliucinacija, nebuvo kažkokia kolektyvinė psichozė. Tas nepaprastas, meteorologijos dėsniams prieštaraujantis reginys buvo nufotografuotas, nuotraukose užfiksuotus vaizdus galima matyti ir šiandien.

Jacintai greit buvo lemta daug kentėti. Beveik dvejus metus trukusią ligą maža mergaitė pakėlė kupina herojiškos ramybės, savo skausmus aukodama, kaip Marija prašė, dėl pasaulio taikos ir nusidėjėlių. Pranciškus mirė 1919-aisiais, sulaukęs vienuolikos metų. Jacinta – 1920-aisiais, nesulaukusi nė dešimties metų. Vyriausioji, Liucija, sulaukusi 18-os įstojo į

vienuolyną. Pirmiausia pas daratietes, o 1948 metais perėjo pas karmelites. 2000-aisiais prieš Pranciškaus ir Jacintos beatifikacijos Mišias Fatimos bazilikos zakristijoje Jonas Paulius II susitiko su seserimi Liucija – tai ir buvo jų paskutinis susitikimas šioje žemėje. 2005 m. vasario 13 dieną sesuo Liucija mirė. Netrukus, po pusanatro mėnesio, į Amžinybę iškeliavo ir Jonas Paulius II.

Marija pasirodė piemenėliams, didžiajam pasauliui nežinomiems vaikams, ne tam, kad sukeltų sensaciją, bet per kad per šių mažutėlių liudijimą paragintų pasaulį į atsivertimą. Marija stengiasi vesti žmones prie savo Sūnaus. Bažnyčia ir šiandien ragina išgirsti Fatimos Marijos kvietimą: atgailauti, melstis už Bažnyčią, už kunigų šventumą, už nuodėmėje gyvenančių žmonių atsivertimą ir už pasaulio taiką.

Jei yra galimybė galima pažiūrėti dokumentinį filmą:

<https://filmai.kristoteka.lt/svc-mergeles-marijos-apsireiskimai-fatimoje/>

Galimi klausimai temos aptarimui: *Ką manai apie šią temą, ar teko anksčiau apie tai girdėti? Ar ši tema tau primena kokį nors įvykį tavo gyvenime? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime? Ką tu labiausiai vertini draugystėje? Kokių dalykų tau trūksta gyvenime?*

Malda atsisveikinimui:

Fatimos Angelo malda

Mano Dieve, aš tikiu, aš garbinu, aš viliosiu, aš myliu Tave.

Meldžiu Tave pasigailėti tų, kurie netiki, nesimeldžia, neturi vilties ir nemyli Tavęs.

Švenčiausioji Trejybė: Tėve, Sūnau ir Šventoji Dvasia,

aš garbinu Tave iš širdies gilumos ir aukoju Tau brangiausiąjį Kūną, Kraują, Sielą ir Dievybę mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus,

kuris yra visados visuose pasaulio tabernakuliuose,

kaip atlyginimą už išniekinimus, pasityčiojimus ir abejingumus, kuriais Jis įžeidžiamas.

Begaliniais Jo Švenčiausiosios Širdies nuopelnais

ir Marijos Nekalčiausiosios Širdies užtarimu

meldžiu atsivertimo vargšams nusidėjėliams.

ADELĖ DIRSYTĖ

Adelė Dirsytė gimė 1909 m. balandžio 15 d. Pramislavos vienkiemyje, Šėtos parapijoje, Agotos ir Antano Dirsių šeimoje. Tai buvo šeštasis vaikas šeimoje. Būdama aštuonerių, pradėjo lankyti Aukštųjų Kaplių pradžios mokyklą. Vėliau mokėsi Šėtos progimnazijoje. Metai, praleisti šioje ugdymo įstaigoje, lėmė Adelės pasiryžimą visuomet tarnauti žmonėms. Čia dėstė kunigai, tuo metu dirbę Šėtos parapijoje – Jurgis Tilvytis ir Feliksas Kapočius, būsimasis Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčios statytojas, direktorius Jonas Misiūnas, mokytojai Jadvyga Tilvytytė, Stasys Jauniškis ir kiti. Baigusi šią progimnaziją, A. Dirsytė 1925 m. priimta į Kėdainių gimnaziją. Čia išitraukė į ateitininkų veiklą. 1928 m. pradėjo studijuoti Lietuvos universitete, Teologijos–filosofijos fakultete. Pasirinko Filosofijos skyrių, studijavo vokiečių kalbą. A. Dirsytei dėstė žinomaisi to meto mokslo žmonės: Juozas Eretas, vyskupas Mečislovas

Reinys, Maironis, Stasys Šalkauskis, Vincas Mykolaitis-Putinas ir kt. Adelė išitraukė į naujai suburtą ateitininkų „Birutės“ draugiją, kurios šūkis buvo „Tikėjimas, Viltis, Meilė“. Nuo 1931 m. šioje draugijoje ėjo metraštininkės pareigas. 1932 m. mirus tėvui Adelė, negavusi diplomo, studijas nutraukė. Tačiau žinoma, kad nelankydamą paskaitų ji išlaikė reikiamus universiteto egzaminus ir 1937 m. gavo diplominio darbo užduotį. Neapleido ir veiklos katalikiškose organizacijose: organizavo knygų leidimą, bendradarbiavo spaudoje, rengė kursus, rūpinosi „Carito“ reikalais, važinėjo po visą Lietuvą skaitydama paskaitas. Savo straipsniuose ypatingą dėmesį skyrė moterų dorai ir motinystei.

XX amžiaus 5 dešimtmečio pradžia mūsų tautai – ypatingų išbandymų ir ypatingos Dievo meilės laikas. Dera pastebėti, kad Vilnius, nepaisant karo meto ir okupacijos, tuomet buvo ir iškilų asmenybių susitikimo vieta. Čia 1939 m. dirbti atvyko kunigas Alfonsas Lipniūnas, kuriam Panevėžio vyskupijoje taip pat pradėta beatifikacijos byla. Kun. A. Lipniūnas greitai rado bendrą kalbą su Vilniaus jaunuomene, studentija. Daugelį žavėjo jo pamokslai Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje. Čia jis organizavo ir vargingųjų šalpą. Universitete atkūrė ateitininkų veiklą. Tiesa, susirinkimai vykdavo jo paties bute mažomis grupelėmis. Čia apaštalinį darbą dirbo ir arkivyskupas Mečislovas Reinys, Adelės dėstytojas, kuriam taip pat pradėta beatifikacijos byla.

A. Dirsytė 1940 m. persikėlė į Vilnių, dirbo mokytoja mergaičių gimnazijoje, 1942–1944 m. – Vilniaus 2-ojoje valstybinėje vidurinėje amatų mokykloje. Net ir sunkiausiu metu mokytoja stengdavosi dažnai priimti Šventąją Komuniją. Dažnai lankydavosi Katedroje, Šv. Mikalojaus, Aušros Vartų ir kitose bažnyčiose. Ypač žavėjo kun. A. Lipniūno pamokslai ir veikla, pradėjo joje bendradarbiauti. Vėliau, vokiečiams kun. A. Lipniūną suėmus, arkivyskupas M. Reinys ateitininkų vadovu paskyrė kun. Bernardą Baliuką (Baliukonį). A.

Dirsytė čia vėl buvo aktyvioji ir nepamainomoji pagalbininkė. O ir savo pamokose ji stengėsi plėsti ne tik mokinių intelektualinį, bet ir dvasinį akiratį.

1944 m. Adelė pradėjo dirbti Kunigaikštienės Birutės mokykloje, ši, atėjus sovietinei valdžiai, pervadinta į Salomėjos Nėries vidurinę mokyklą. Dėstė vokiečių kalbą. Dar vokiečių okupacijos metais A. Dirsytė susitikdavo su vienu iš ateitininkijos vadovų Juozu Brazaičiu. Jis savo pareiga laikė ir padėti miško broliams. 1945 m. jis buvo suimtas, tačiau pabėgo iš NKVD rankų ir pasislėpė pas Adelę, tuo metu gyvenusią Sofijos Ladygienės bute. Tai, žinoma, sukėlė grėsmę pačiai Adelei Dirsytei. Netrukus, 1946 m. kovo 6-osios naktį, Adelė buvo areštuota. Nuteista už „tėvynės išdavimą ir antikomunistinę veiklą“, kaip ir daugelis kitų iškilių Lietuvos veikėjų.

Tremtyje, toli nuo Lietuvos, ryškiausiai sužibo Adelės šventumo šviesa. Ji nuteista 10 metų. Ta kelionė į tremtį apvainikuoja visą Adelės tikėjimą ir gyvenimą. A. Dirsytei teko patirti kančią tolimoje Užpoliarėje, Taišete, Kolymoje. Net ir čia, rodos, pačiomis nedėkingiausiomis sąlygomis ji tęsė savo kaip mokytojos misiją.

Viena iš kartu ištremtų mergaičių yra užrašiusi tokius žodžius: „Mes buvom nusiminusios. Palikom Lietuvą. Mūsų laukia nežinia. Tuomet Dirsytė mums pradeda pasakoti apie tautos didvyrius, jų drąsą, kančias, pasiaukojimą, skatina mus prisiminti istoriją, pasakoja mums apie mūsų rašytojus, poetus, ragina čia pat važiuojant pasimokyti eilėraščių. Ji daug jų mokėjo. Ir mes, monotoniškai dundant traukiniui, kartojam eiles apie tėvynę, ilgesį, meilę. Kartojom, kartojom. Ir – stebuklas! Kur baimė dingo? Mokytoja žinojo, kaip mus išblaškyti, nuvyti baimę, kaip nušluostyti ašaras.“

Liudytojos pasakoja, kad Adelės žodžiai eidavo tiesiai į širdį, jas atgaivindavo, sustiprindavo. Jos tiesiog glausdavosi prie Adelės, nes nuo jos sklido neapsakoma šviesa. Adelė išmokė, kaip priėti dvasinės išpažinties ir dvasiškai priimti Švenčiausiąjį Sakramentą. Tai buvo maldos ir vilties mokytoja artimui sunkiausiais momentais.

Tikriausiai visai neatsitiktinai toli nuo Lietuvos 1953 m. vasario 16-ąją dienos šviesą išvydo maldų rinkinėlis „Marija, gelbėk mus“. Ši knygelė buvo kaip mažas Dovydo akmenėlis prieš milžiną Galijotą. Joje buvo išlaikyta Valandų liturgijos struktūra, buvo galima rasti ryto, vakaro maldas, maldas prieš darbą ir po jo, švenčių maldas, Mišių apmąstymus. Knygelės „leidimas“ vyko slaptai. Jei kas iš prižiūrėtojų būtų sužinoję, visas, kurios tik prisidėjo prie šios knygelės, būtų nubaudę. Dabar ši knygelė paplitusi po visą pasaulį šimtatūkstantiniu egzempliorių tiražu, išversta į daugybę pasaulio kalbų. 1959 m. lietuvių vienuolių išspausdinta Putname, iki 1963 m. buvo pasirodžiusi anglų (60 000 egz.), vokiečių (45 000 egz.), olandų (450 000 egz.), italų (10 000 egz.), ispanų, portugalų, prancūzų, lenkų, kinų kalbomis. To, ko gero, nė viena lietuviška knyga nėra sulaukusi.

Viena liudytojų, Kazimiera Dambrauskienė, pasakojo: „Akyse stovi vienas vaizdas. Mes prie tiesiamo kelio. Gale geležinkelio. Dirsytė stovi prie akmenų krūvos. O iš po skarelės nutekėjusios kraujo srovelės. Tačiau akyse – lengva šypsenėlė. Į Magadaną atplaukėm rudenį, spalio mėnesį. Gyvenom palapinėje. Atsimenu, Dirsytė vieną rytą niekaip negalėjo atplėšti plaukų, prišalusių prie palapinės. Vėliau mane išvežė nuo Magadano. Būdavo, gaudavau laiškelį iš mylimos mokytojos. Paskutinį gavau, kai buvo gavėnia. Klausė, koks momentas iš Kristaus kančios man daro didžiausią įspūdį.“

Adelė, kai tik galėdavo, bendraudavo su visomis tremtyje esančiomis. Kai negalėdavo bendrauti gyvu žodžiu, bendraudavo laiškeliais. Kviesdavo kartu mąstyti. Drauge

kalinčioms moterims nuolat primindavo: „Keršto kelias – ne mūsų kelias. Mes galime tik atleisti.“ 1954–1955 m. žiemą Adelė buvo išvežta, kankinta, mušama, patyrė daugybinius sužalojimus. Buvo gražinta pašlijusia sveikata ir psichika. Vėliau vėl išvežta. Oficialiame dokumente užrašyta, kad mirė Chabarovske 1955 m. rugsėjo 26 d. Adelės Dirsytės palaidojimo vieta nežinoma. Būtų prasminga, kad Adelės Dirsytės – ištvermingosios vilties nešėjos – šventumo garsas vis plačiau sklįstų, kad jos tėviškėje Šėtos parapijoje, o ir kitur, būtų deramai įamžintas jos atminimas. Juk tokia auka visada reikalinga ateinančioms kartoms. O ypač šiandien, kada privalu nepamiršti, kas yra žmogus...

Galimi klausimai aptarimui: *Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ar ši tema tau primena kokį nors įvykį tavo gyvenime? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime? Ką tu labiausiai vertini draugystėje? Kokių dalykų tau trūksta gyvenime?*

Malda atsisveikinimui:

Iš Adelės Dirsytės maldų knygutės

Dangau, palaiminki vargo diena.

Išaušo sunki darbo diena. Šv. Trejybe, noriu Tave pagarbinti kantrybe ir pagarba savo bendradarbiams. Duoki mums išminties ir jėgos ramiai iškęsti visus nesusipratimus, panieką ir neapykantą, palaiminki mano mylimuosius ir visą mano Tautą, o ypač Tėvynės gynėjus, našlaičius ir visus kenčiančius už Tiesą. Sujunki mus visus vienybėn gyvu tikėjimu, nepalaužiama viltimi ir nežinančia ribų meile. Amen.

Mūsų Tautos Kankiniai, išmelskite stiprybės, sumanumo ir vienybės mūsų Tautos darbuotojams, išmelskite tikrai šviesų amžinąjį poilsį galvą paguldžiusiems už savo žemę. Amen.

Angele Sarge, Šv. Globėja, Šv. Antanai ir visos palaimintosios Dvasios, saugokite, lydėkite ir išlaikykite mane šiandieną laisvą nuo viso pikto. Amen.

Šv. Dvasia, nušvieski mano ir mano Tautos kelius į laimingą ateitį, Šv. Dvasia, laiminki mūsų pasiryžimus. Amen.

Šv. Teresėle, misijų Globėja, suteiki mums apaštališkos dvasios, padėki man savo gražiu elgesiu laimėti Viešpačiui sielų. Amen.

ARKIVYSKUPAS JURGIS MATULAITIS

Arkivyskupas Jurgis Matulaitis (1871–1927) – Naujųjų laikų lietuvių palaimintasis. Kunigų marijonų kongregacijos atkūrėjas, Vilniaus vyskupijos ordinaro ir apaštališkojo vizitatoriaus Lietuvai vienuoliškas bei ganytojinis šventumas skleidėsi tautinės neapykantos ir ankstyvųjų bolševizmo iššūkių įkaitintoje aplinkoje.

1871 m. gimęs Suvalkijos ūkininko šeimoje, dešimties metų likęs našlaitis, Matulaitis mokėsi Kelcų bei Varšuvos kunigų seminarijose, baigė Sankt-Peterburgo Katalikų dvasinę akademiją. 1898 m. išventintas kunigu, jis netruko pagarsėti kaip vienas pažangiausių ir gabiausių Lietuvos bei Lenkijos dvasininkų. Matulaitis pradėjo šiuose

kraštuose skleisti Katalikų Bažnyčios socialinį mokymą, Leono XIII enciklikos *Rerum novarum* mintis. 1905–1909 m. jis įsteigė krikščionių darbininkų sąjungą, Varšuvoje bei Vilniuje dvasininkams ir inteligentams organizavo socialinius kursus, buvo pirmasis Dvasinės akademijos sociologijos profesorius.

1909 m. Matulaitis pasiryžo atkurti bei reformuoti dėl carinio persekiojimo nunykusią Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Kunigų Marijonų kongregaciją, 1911–1927 buvo jos generolas. Jis įsteigė ir dvi moterų vienuolijas: Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Vargdienių seserų kongregaciją bei Jėzaus Eucharistijoje Tarnaičių seserų kongregaciją. Jurgis Matulaitis formavo Naujųjų laikų sąlygas atitinkančias vienuolijas. Jos turėjo pasižymėti aktyvia dvasine bei socialine veikla, būti nacionalizmo kraštutinumų blaškomų lietuvių, lenkų, gudų katalikų santaikos ir bendro darbo pavyzdžiu.

1918 m. Kaune konsekruotas vyskupu, Matulaitis valdė Vilniaus vyskupiją septynerius sunkiausius nuolat besikeičiančių valdžių metus. Ir lietuvių, ir lenkų, ir gudų kaltintas nepakankamu lojalumu jų politiniams siekiams, Matulaitis sakėsi esąs pirmiausia ganytojas visų tautų ir visų sluoksnių žmonėms. Jis dėjo reikšmingų pastangų įveikti tautinę ir socialinę neapykantą, kunigų politikavimą, įprotį Bažnyčios autoritetu dangstyti grupinius interesus. Dėl stiprėjančio lenkų nacionalistų spaudimo 1925 m. priverstas atsistatydinti iš ordinaro pareigų, paskirtas titulinio Adulio arkivyskupu ir apaštališkuoju vizitatoriumi Lietuvai. Matulaičio pastangomis buvo parengti ir įteisinti Vatikano konkordato su Lietuva bei Lietuvos bažnytinės provincijos projektai.

Matulaitis beatifikuotas 1987 m., švenčiant Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį. Jo palaikai ilsisi Marijampolės Mažosios bazilikos koplyčioje. Čia liepos pradžioje rengiamas atilaidų aštuondienis, o visa Bažnyčia palaimintąjį mini sausio 27 dieną.

Galimi klausimai temos aptarimui: *Ką manai apie šią temą, ar žinojote ką nors apie šį žmogų? Ar ši tema tau primena kokį nors įvykį tavo gyvenime? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime? Ką tu labiausiai vertini draugystėje? Kokių dalykų tau trūksta gyvenime?*

Malda atsisveikinimui:

Malda į Palaimintąjį Jurgį Matulaitį prašant sveikatos

Viešpatie Jėzau Kristau, Tu mokei mus: „Jeigu kas iš jūsų susitars žemėje dviese melsti kokio dalyko, jiems mano dangiškasis Tėvas jį suteiks“. Todėl nuolankiai maldaujame Tave grąžinti sveikatą ligoniams (čia paminėti ligonių vardus), kurie šaukiasi (kuriems šaukiamės) palaimintojo Jurgio užtarimo. Trokštame, kad tai būtų naudinga jų išganymui.

Tavimi, Viešpatie, pasitikime ir amžiais nebūsime apvilti. Amen.

Tėve mūsų... Sveika, Marija... Garbė Dievui...

ARKIVYSKUPO TEOFILIUS MATULIONIS

Teofilus Matulionis gimė 1873 m. birželio 22 d. Kudoriškio kaime, Alantos valsčiuje (dabar – Anykščių r.), pasiturinčių ūkininkų Jurgio ir Onos Juočepytės šeimoje. Mirus motinai, našlaičiais liko trys vaikai, tarp jų ir būsimasis arkivyskupas. Likęs našliu Jurgis Matulionis vedė Oną Savickaitę su kuria susilaukė septynių vaikų. Su visa gausia šeimyna Teofilus visuomet palaikė artimus, nuoširdžius santykius. Namuose pramoko skaityti lenkiškai ir lietuviškai. Vėliau mokėsi privačiai, o nuo 1887 m. – Daugpilio realinėje gimnazijoje. Baigęs penkias klases 1891 m., aštuoniolikmetis jaunuolis įstojo į Petrapilio kunigų seminariją. Kunigu išventintas 1900 m. kovo 4 d., nes, suabejojęs pašaukimu, iš seminarijos buvo išstojęs ir vėl priimtas po trejų metų. 1900 m. kun. T. Matulionis paskiriamas vikaru į Varaklianų parapiją, bet netrukus perima klebono pareigas Bikavos parapijoje (Latvija,

Latgalos regionas). Vietinė aristokratija nelabai palankiai priėmė jaunąjį kleboną, bet Bikavoje jis vis dėlto tarnavo beveik 9 metus. Nepaklūsęs caro valdžios išleistam įstatymui, draudžiančiam katalikų kunigui krikštyti kūdikį, jei vienas iš tėvų yra katalikas, o kitas stačiatikis, kun. Teofilus buvo atleistas iš klebono pareigų, nušalintas nuo bažnytinių pareigų, negalėjo viešai vadovauti pamaldoms ir privalėjo nuolat būti prie Peterburgo Šv. Kotrynos bažnyčios esančiame vienuolyne. Atlikęs bausmę 1910 m. kun. Teofilus skiriamas Peterburgo Šv. Kotrynos bažnyčios vikaru. Jam pavesta organizuoti Švč. Jėzaus Širdies parapiją (už Nevos Vartų) ir rūpintis šventovės statyba. Nors faktiškai nuo 1911 m. kun. Teofilus vadovavo šiai parapijai, tačiau tik 1918 m. buvo paskirtas jos klebonu. Po 1917 m. Spalio revoliucijos Rusijoje valdžią paėmus komunistams, kunigų sielovadinei veiklai imta visaip trukdyti. 1923 m. kun. T. Matulionis kartu su vyskupu Jonu Ciepliaku ir 15 kitų Peterburgo kunigų nuteisiamas trejus metus kalėti. Kun. Teofilų pasodino į Maskvos kalėjimą. Sutrumpinus bausmės laiką, kun. Teofilus 1925 m. grįžo į Peterburgą tęsti sielovadinio darbo, buvo paskirtas ir Mogiliovo katedros kapitulos nariu – kanauninku. 1928 m. gruodžio 8 d. popiežius Pijus XI nominavo kan. Teofilų Matulionį titulinium Matregos vyskupu ir Mogiliovo arkivyskupijos apaštalinio administratoriaus vysk. Antano Maleckio pagalbininku. 1929 m. vasario 9 d. vyskupas A. Maleckis Peterburgo Švč. Marijos Širdies bažnyčioje dalyvaujant dviem liudytojams slapta konsekrovo T. Matulionį vyskupu. Tais pačiais metais sovietų valdžia vysk. Teofilų vėl areštavo ir ištrėmė į Solovkų salas (Baltojoje jūroje). Čia jau įkalinti 34 kunigai buvo sudarę savo „komuną“ (bendruomenę) ir išsirinko vysk. Teofilų savo vyresniuoju. Šiam faktui paaiškėjus, jį iš Solovkų perkėlė į Peterburgo kalėjimą ir uždarė griežčiausio režimo vienutėje. Paskui išsiuntė į Ledianoje Pole vietovę (Ledo Laukas, prie Ladogos ežero) dirbti sunkiausių darbų – kirsti miško. Alinantis darbas, šaltis, drėgmė ir prastas maistas pakirto jo sveikatą. 1933 m. vysk. Teofilų perkėlė į Maskvos kalėjimą. Lietuvos ir Sovietų Sąjungos vyriausybėms susitarus pasikeisti kaliniais, vysk. T. Matulionis kartu su

grupe kitų kalinių buvo išleistas ir grįžo į Lietuvą. Vos kirtus SSRS sieną ir atvykus į Latviją paaikėjo, jog T. Matulionis – vyskupas. To nežinojo nei kalėjimo viršininkai, nei kameros draugai. 1934 m. lankėsi Romoje, dalyvavo šv. Jono Bosko kanonizacijos iškilmėse ir audiencijoje pas popiežių Pijų XI, apie vysk. Teofilijų taip pasakiusį: „Garbė lietuvių tautai, davusiai tokį didvyrį.“ Atsižvelgdamas į lietuvių išeivių prašymą, vysk. Teofilijus nuvyko susitikti su JAV lietuvių bendruomenėmis. Grįždamas (1936 m.) aplankė Egiptą ir Šventąją Žemę. Parvažiavęs į Lietuvą apsigyveno prie seserų benediktinių vienuolyno Laikinojoje sostinėje, talkino Kauno arkivyskupui Juozapui Skvireckui pastoracijos darbuose, ėjo šios arkivyskupijos oficiolo bei Lietuvos kariuomenės vyriausiojo kapeliono pareigas. Įvedė nuolatinę Švč. Sakramento adoraciją Šv. Mikalojaus bažnyčioje Kaune, rūpinosi misijomis. 1943 m. mirus Kaišiadorių vyskupui Juozapui Kuktai, vysk. T. Matulionis paskiriamas Kaišiadorių vyskupijos ordinaru. Jis gynė Bažnyčios teises prieš vokiečių okupacinę valdžią, o artėjant frontui ragino kunigus likti savo tarnystės vietose. 1946 m. vysk. Teofilijus buvo areštuotas, nes nesutiko bendradarbiauti su sovietine valdžia. Pradžioje buvo įkalintas Oršoje, vėliau – Vladimire, galiausiai atsidūrė Mordovijos invalidų namuose. 1956 m. vysk. Teofilijui leista grįžti į Lietuvą. Apsigyveno Birštono klebonijoje pas kun. Joną Jonį, artimą bičiulį bei pagalbininką, ir perėmė vyskupijos valdymą iš kan. Juozapo Stankevičiaus. Negavęs sovietinės valdžios pritarimo, bet turėdamas Apaštalų Sosto leidimą, vysk. Teofilijus 1957 m. gruodžio 25 d. slapta konsekravo vyskupu Vincentą Sladkevičių. Dėl to susilaukė valdžios nemalonės. 1958 m. vysk. Teofilijų prievarta apgyvendino Šeduvoje (Radviliškio r.). 1962 m. Apaštalų Sostas jam „už pagirtiną tvirtumą einant gerojo ganytojo pareigas“ suteikė arkivyskupo titulą. 1962 m. rugpjūčio 20 d. arkivyskupas Teofilijus Matulionis mirė. Palaidotas Kaišiadorių katedros kriptoje. 2017 m. birželio 25 d. arkivyskupas Teofilijus Matulionis paskelbtas palaimintuoju.

Galimi klausimai temos aptarimui: *Ką manai apie šią temą, ar teko ką nors girdėti anksčiau apie Teofilijų Matulionį? Ar ši tema tau primena kokį nors įvykį tavo gyvenime? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime? Ką tu labiausiai vertini draugystėje? Kokių dalykų tau trūksta gyvenime?*

Malda atsisveikinimui:

MALDA Į TEOFILIJĄ

Mūsų Viešpatie, šventumo šaltini!
Tu stiprini visus Tavimi pasitikinčius ir
nuoširdžiai Tavo valią vykdančius.
Tu stiprinai ir vyskupą Teofilijų,
kai dėl Tavo vardo
jis kentėjo kalėjimuose bei lageriuose ir
liko Tau ištikimas.
Suteik malonę, kad mes,
kadaise jį turėję vyskupu,
dabar galėtume turėti
šventuoju ir užtarėju danguje.
Per vyskupo Teofilijaus užtarimą
suteik mums malonių,
kurių su pasitikėjimu Tavęs prašome. Amen.

ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS SU KŪDIKIU APSIREIŠKIMAS

Švč. M. Marija Šiluvoje apsireiškė 1608 metais. Artimo kaimo piemenėliai, gandydami bandą bažnytinėse žemėse, pamatė ant vieno didelio akmens mergelę, laikančią ant rankų vaikelį ir graudžiai verkiančią. Vienas iš piemenėlių nubėgo pas Šiluvos kalvinų katechetą. Šis, pasikvietęs mokytoją, vardu Saliamonas, prisiartinio prie akmens ir taip pat išvydo verkiančią mergelę, kaip buvo matę piemenėliai. Įsidrąsinęs kreipėsi į ją: „Mergaite, ko verki?“ Ji atsakė: „Verkiu dėl to, kad prieš tai šioje vietoje buvo garbinamas mano Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama.“ Tai tarusi ji pranyko. Garsas apie Marijos pasirodymą veikiai pasklido. Liudijama, kad vienas aklas senukas apčiuopomis parodė, kur buvo užkasta skrynčia su senosios bažnyčios dokumentais ir kitu turtu. Parodęs iškart praregėjo. Dievo Motinos žinia yra skirta visoms lietuvių

kartoms – tai motiniškas perspėjimas nepasiduoti iliuzijai, kad vien tik „arimas ir sėjimas“ – medžiaginė gerovė – gali suteikti mums gyvenimo prasmę. Daugybė dalykų nėra nusiperkami ar parduodami: ramybė, džiaugsmas, meilė, draugystė, drąsa, viltis, tikėjimas... Žmogus, kuris apsiriboja vien „arimu ir sėjimu“, praranda savo didybę ir grožį – jis tampa tarsi tas graužikas, nuolat besisukantis rate, nežinantis, iš kur atėjo ir kur link eina. Negalintis atsakyti, kodėl jis čia ir kokia jo buvimo prasmė. Žmogus yra toks pat trapus ir pažeidžiamas kaip ir visais laikais. Be Dievo pagalbos viskas yra netikra ir netvirta. Marija kviečia garbinti Jos Sūnų, garbinti dvasia ir tiesa (plg. Jn 4, 23), kad iš tiesų būtume laisvi ir vieningi.

Galimi klausimai temos aptarimui prieš maldą: ką manai apie šią temą, ar teko ką nors anksčiau girdėti apie Šiluvos Mergelę Mariją? Ar ši tema tau primena kokį nors įvykį tavo gyvenime? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime? Kokių dalykų tau trūksta gyvenime?

Malda atsisveikinimui:

Malda Švč. Mergelei Marijai Šiluvoje

Švenčiausioji Mergelė Marija, kuri Šiluvos laukuose pasirodei piemenėliams, kuri skausmo ašaromis laistei akmenį, išlikusį altoriaus vietoje, ir skundo balsu kalbėjai: „Čia kitados buvo garbinamas mano Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama“, duok, kad Tavo ašarų sugraudinti mes, kaip kitados mūsų protėviai, keltume Tavo Sūnaus garbę, atstatytume apleistas mūsų širdžių šventoves ir permaldautume Viešpatį už mūsų tautos apsileidimus bei nuodėmes.

O Dievo Motina, mes trokštame iškelti iš užmaršties griuvėsių Tavo apsireiškimo garbę, dar labiau pagerbti Tave, mūsų žemės Globėja, ir Tavo padedami išmelsti mūsų kraštui gyvo tikėjimo dvasią. Amen.

ELENA SPIRGEVIČIŪTĖ

1924 m. gruodžio 22 dieną Stasio ir Elenos Spirgevičių šeimoje gimė pirmagimė Elenutė. Netrukus, 1925 m. sausio 11 d., mergaitė buvo pakrikštyta Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje. Taip jau Dievo Apvaizdos, matyt, buvo lemta, kad silpnos fizinės sveikatos Elenutė amžiams įeis į Bažnyčios istoriją kaip kankinė už skautumą, savo idealų neatsisakiusi iki pat mirties.

1931 m. ji pradėjo lankyti 15-ąją vidurinę mokyklą, vėliau mokslus tęsė „Saulės“ gimnazijoje. Buvo auklėjama seserų kazimieriečių, todėl, galima sakyti, buvo susipažinusi ir su kitos Dievo tarnaitės – Motinos Marijos Kazimieros Kaupaitės, kazimieriečių įkūrėjos, auklėjimo būdais. Baigusi gimnaziją, Elena įstoja į Medicinos fakultetą, trokšta tapti vaikų gydytoja, tačiau vokiečiams uždarius universitetą mokslai nutrūksta. Elena lanko mokytojų kursus. Juos baigusi gauna paskyrimą dirbti mokytoja į Skarulius, tačiau neišvyksta. Klauso tėvelių patarimo. Lieka su šeima – juk vyksta karas. Iš namų Elena neišeina ir dar kartą. Vėl iš klusnumo. Šis faktas dar iškalbingesnis. 1944 m. sausio 3 d. popietę mergina ketino eiti pas giminaičius į gretimą Muravos kaimą, tačiau neišėjo, o jau tos pačios dienos vėl vakarą į Spirgevičių namus įsibrovę policija prisistatė užpuolikai ėmė puotauti, o apgirtę – siautėti. Išniekina motiną. Netoliese gyvenusi Elenos teta Stasė Žukaitė tą vakarą buvo pas Spirgevičius, ištaikiusi progą bandė bėgti šauktis pagalbos, bet sodybos kieme buvo nušauta. Užpuolikai bando priversti, kad Elena pasiduotų jų norams bei aistroms. Tačiau Elena nepasiduoda. Ji renkasi geriau mirti, nei nusidėti. Paskutinį kartą peržegnojusi visus šeimos narius įeina į kambarį, į kurį reikalavo eiti lietuviškai kalbėjęs jauniausias iš užpuolikų... Netrukus pasigirsta šūvis.

Yra paliudyta, kad prieš mirdama Elena dar bandė paskutinį kartą persižegnoti. Tarp Elenos kankintojų buvo ir netrukus Sovietų Sąjungos didvyriu paskelbtas jos bendraamžis Alfonsas Čeponis, – tai tas, kalbėjęs lietuviškai. Šis iškalbingas faktas primena apie žmogaus pasirinkimą tarnauti aistroms, nuodėmei ar kilniems idealams. Elena gali ir turi būti pavyzdžiu mūsų jaunimui, kaip gyventi, aukotis už Kristų, už dvasines vertybes. Kukli mergina, pasižymėjusi stropumu ir pastangomis atlikti visas, net mažiausias jai tekusias pareigas, neparašiusi didingų teologinių veikalų, mums liudija šventumo grožį. Ir tai yra gyvas liudijimas to, ką žmonijai yra priminusi šventoji Motina Teresė, ir ko moko dabartinis popiežius Pranciškus: šventumas nėra privilegija. Tai yra kiekvieno pakrikštytojo programa. Yra išlikęs Elenos Spirgevičiūtės dienoraščio fragmentas. Kukliame sąsiuvinyje slypi merginos dvasinio pasaulio grožis ir taurumas: viskas, kuo ši mergina gyveno

neeskaluodama ir nekeldama perdėton aukštumon. Čia galima rasti ir vaikiškų abejonių, vaikiškų pasvarstymų apie to meto realijas, politinius įvykius, vyravusias jaunimo gyvenimo tendencijas. Tačiau kartu išryškėja ir nuostabus žmogaus kelionės su Kristumi šios žemės keliais horizontas.

Elena bene kasdien stengdavosi dalyvauti savo naujosios parapijos – Kauno Šv. Antano Paduviečio – bažnyčioje aukojamose Šv. Mišiose. Melsdavosi už savo šeimą, už viską, kuo gyveno. Dalyvavo skautų veikloje. Kartu su savo teta Stase Žukaite buvo palaidota senosiose Kauno miesto kapinėse. Merginų kapas tapo traukos vieta. Prie jo rinkdavosi jaunimas, ieškantis atsakymų į būties klausimus. Rodos, visai atsitiktinai Elenos Spirgevičiūtės gyvenimu susidomėjo kunigas marijonas Pranas Račiūnas MIC. Įdomu pastebėti, kad jis pirmą kartą su Elenutės motina susitiko būtent prie merginos kapo. Jo dėka buvo padaugintas ir imtas platinti tarp kunigų ir tikinčiųjų merginos dienoraštis, kurio iki mūsų dienų, kaip minėta, yra išlikusi tik pirmoji dalis. Jo originalas nugulė sovietų saugumo funkcionierių, tardžiusių kunigą P. Račiūną MIC, o vėliau ir karštligiškai bandžiusių apginti jau Sovietų Sąjungos didvyriu paskelbto merginos žudiko A. Čeponio vardą, lentynose.

Dar tarybiniais metais neoficialiai buvo pradėta rinkti medžiaga Elenos Spirgevičiūtės beatifikacijai. Čia nemažai pasidarbavo jau minėtas kun. P. Račiūnas MIC, taip pat kun. Pranas Genevičius. Kun. Krizanto Juknevičiaus SDB, tuomečio Šv. Antano Paduviečio parapijos klebono, iniciatyva 1984 metais paminėtas merginų Stasės Žukaitės ir Elenos Spirgevičiūtės žūties keturiasdešimtmetis. 1990 metais Kauno Šv. Antano Paduviečio bažnyčios šventoriuje to paties klebono iniciatyva įrengtoje kankinių sienoje įmūryta lenta su užrašu: „Dievui ir Tėvynei. Tas laisvės nevertas, kas negina jos. Geriau mirti, bet nenusidėti. Žodžiai iš Elenos dienoraščio. Mergelė Elena Spirgevičiūtė. Studentė. Skautė. 1924–1944.“ 1992 metais išleista Elenos brolio Česlovo Spirgevičiaus knyga „Mirtis atėjo iš Muravos“, kurioje publikuojamas išlikęs dienoraštis.

1998 m. žūties vietoje brolio Česlovo Spirgevičiaus rūpesčiu pastatytas paminklas (autoriai skulptorius A. Kmieliauskas ir architektas A. Mikėnas). Kauno kunigų seminarijoje vyko konferencija, skirta šios kilnios merginos atminimui. 2000 m. pradėta Elenos Spirgevičiūtės beatifikacijos byla. Tai pirmoji byla Kauno arkivyskupijoje. Tais pačiais metais Elena kartu su kitais 113 lietuvių popiežiaus šv. Jono Pauliaus II įrašyta į XX amžiaus martirologą.

2001 m. šventinant Palemono bažnyčios varpus, vienas jų tuomečio Palemono parapijos klebono ir bažnyčios statytojo kun. K. Juknevičiaus SDB iniciatyva pavadintas Elenos Spirgevičiūtės vardu. Ant jo užrašyta: „Mergelės kankinės Elenos Spirgevičiūtės šlovės pradžiai pažymėti.

Elena Spirgevičiūtė – Dievo valiai atsidavusi mergina – gali daug pagelbėti sekuliarizacijos horizontuose vis labiau pasiklystančiam žmogui. Jos pavyzdys mums rodo, kad iš tiesų prasminga savo paprastą, kasdienį gyvenimą gyventi tiesiog Kristumi.

Galimi klausimai temos aptarimui: ką manai apie šią temą, ar teko ką nors apie Eleną girdėti anksčiau? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime? Kokių dalykų tau trūksta gyvenime?

Malda atsisveikinimui.

Šaltinis <https://www.bernardinai.lt/2021-01-03-dievo-tarnaite-elena-spirgeviciute-gyvenimas-su-kristumi/>

VYSKUPAS KANKINYS VINCENTAS BORISEVIČIUS

Vincentas Borisevičius gimė 1887 m. lapkričio 23 d. Bebrininkuose, Paežerių valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Tėvai, pamaldūs katalikai Augustinas Borisevičius ir Marija Rugieniūtė-Borisevičienė, šeimininkavę 40 hektarų ūkyje, išaugino 9 vaikus. Vincentas anksti neteko motinos. Tačiau jos meilę ir rūpestį atstojo vyriausioji sesuo. Matyt, tėvų pamaldumas ir nuoširdus tikėjimas turėjo įtakos, kad net du sūnūs pasirinko kunigo kelią. Iš Vincento gero mokymosi ir pavyzdingo elgesio tėvas ir sesuo Ona Dovydaitienė su vyru pastebėjo jaunuolio domėjimąsi dvasiniais dalykais ir nutarė jį leisti toliau mokytis, nors ištekliai buvo riboti. Tuo metu vidurinių mokyklų tinklas Lietuvoje dar buvo menkas ir pasirinkimas mažas. Dėl to Borisevičius nutarė leisti sūnų Vincentą į Petrapilio Šv. Kotrynos berniukų gimnaziją. Šv. Kotrynos mergaičių ir berniukų gimnazijos Peterburge buvo vienintelės

katalikiškos gimnazijos visoje tuometėje Rusijos imperijoje. 1903 metais abu broliai įstojo į Seinų kunigų seminariją. Kadangi Vincentas Borisevičius buvo per jaunas, tai baigęs Seinų seminariją gavo tik diakono šventimus 1909 m. Kaip gabų ir pavyzdingą per visus Seinų seminarijos metus, vysk. A. Karosas jį pasiuntė į Šveicarijos Fribourgo universitetą studijuoti. 1910 metais gegužės 29 dieną Vincentas iššventinamas kunigu. Kurį laiką toliau mokėsi Friburge. Parengė baigiamąjį darbą „Jėzus Kristus – Dievas“, tačiau nespėjo jo apsiginti, nes vyskupo Antano Karoso 1912 metais paskiriamas Kalvarijos vikaru bei kalėjimo kapelionu. Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui 1915 metais pasiekė Minską, kur paskirtas rusų X armijos kapelionu. Organizavo lietuvių ratelį nukentėjusiems nuo karo šelpti. Grįžęs į Lietuvą, 1918–1921 metais dėstė tikyba ir dirbo kapelionu Marijampolės gimnazijoje. Jaunasis kapelionas matė ir jautė, kokią didelę žalą jaunimui daro bedieviškos idėjos. Su tuo stengėsi kovoti, skleisdamas Evangelijos žinią. 1922 metais paskirtas Seinų kunigų seminarijos, tuo metu veikusios Gižuose, dėstytoju. Įkūrus Lietuvos bažnytinę provinciją, Vincentas Borisevičius persikėlė į Telšius. Čia vyskupo Justino Staugaičio paskirtas naujai įkurtos Telšių vyskupijos kurijos kancleriu. 1927–1940 m. dirbo naujai įkurtoje Telšių kunigų seminarijoje, kurį laiką ėjo ir jos rektoriaus pareigas. Kaip seminarijos rektorius, prel. Borisevičius buvo nepaprastai uolus: sekdamas klierikus, tikrindavo juos dieną ir naktį, labai žiūrėjo tvarkos ir švaros. Jo nenuilstamos pastangos lėmė kunigų seminarijos augimą: pastatytas didelis trijų aukštų trobesys su salėmis, klasėmis ir kambariais klierikams gyventi. Prel. Borisevičius dalyvavo ateitininkų, Katalikų akcijos veikloje. Bendradarbiavo katalikiškoje spaudoje. 1928 metų vasario 16 dieną popiežiaus Pijaus XI paskirtas prelatu. 1940 metais pakeltas tituliniu Lizijos vyskupu ir paskirtas Telšių vyskupo Justino Staugaičio pagalbininku. Šiam mirus, nuo 1944 metų sausio 21 d. – Telšių vyskupas ordinaras. Antrojo pasaulinio karo metais krikščionišką meilę liudijo pagelbėdamas žmonėms. Vincentas Borisevičius neskirstė žmonių

pagal rasę ar įsitikinimus, kiekvienas jam buvo be galo svarbus. Apie tai tardomas pripažino: „Išgelbėjau žydaitę, Telšių gydytojo dukterį; pamaitinau į nelaisvę patekusius rusų kareivius; daviau maisto ir tarybiniams piliečiams, kuriuos į Lietuvą atvežė vokiečiai; kartu su vyskupu Justinu Staugaičiu siūsdavome kunigus tarpininkauti, kad nebūtų šaudomi komunistai. Aš pats prašiau, kad iš koncentracijos stovyklos būtų paleista Telšiuose gyvenusi Šaikūnų šeima.“ 1945 m. vyskupas pagelbėjo slapstantis buvusiam Lietuvos konsului ir Plungės burmistrui Eduardui Misevičiui, o Žemaičių legiono štabo vado pavaduotoją Šarūną Jazdauską įdarbino Lieplaukio zakristijonu. Padėjo kunigams Pranui Gustaičiui ir Jonui Našlėnui slapstyti nuo NKVD, dažnai keitė jų parapijas. Todėl natūralu, kad užsitraukė valdžios nemalonę. Prasadėjo tardymai, grasinimai, raginimai bendradarbiauti. Pažymėtina, kad 1945 metų pabaigoje tomis temomis vyskupas kalbėjosi su Vilniaus arkivyskupu Mečislovu Reiniu. Be abejo, paveiktas arkivyskupo M. Reinio asmeninės laikysenos, 1946 m. sausio 6 d. rašte, adresuotame tarybinės valdžios institucijoms, kategoriškai atsisakė bendradarbiauti ir ką nors įskusti, nes tai nesiderina nei su juo pačiu, nei su titulu, nei su sąžine. Reikėtų priminti, kad vyskupui buvo siūloma tiesiog bendradarbiauti sudarinėjant pažįstamų asmenų politines charakteristikas. To pakako, kad 1946 m. vasario 5 d. vyskupas Vincentas Borisevičius būtų suimtas, o tų pačių metų rugpjūčio 28 d. nuteistas mirties bausme. Bausmė įvykdyta 1946 m. lapkričio 18 d. Tiesa, inkriminuojami nusikaltimai buvo chrestomatiniai – parama ginkluotam pasipriešinimui prieš sovietų valdžią, antisovietinių pamokslų sakymas ir draudžiamos literatūros laikymas. Vyskupas tokia bausme buvo nuteistas dėl to, kad buvo vyskupas, kad neišsižadėjo tiesos, kad ryžosi už avis guldyti gyvybę. Tokia beprasmiška ir žiauri bausmė, be abejo, buvo skirta ir siekiant pagąsdinti ir kitus ganytojus, norint juo paveikti.

Vyskupo palaikai palaidojami bendrame kape Tuskulėnų dvaro teritorijoje. Ilgą laiką palaidojimo vieta nežinoma. Masines kapavietes pavyko atrasti tik 1994 metais. 1999 metais identifikuoti vyskupo Vincento Borisevičiaus palaikai ir tų pačių metų rudenį perlaidoti Telšių katedroje, vyskupų kriptoje.

Jei kiltų klausimas, ko galėtų pamokyti mus vyskupo Vincento Borisevičiaus kankinystė ir pavyzdys, ko gero tiksliausias atsakymas būtų tiesiog pasitikėjimo Dievu, žinant, kad atėjus liudijimo valandai pati Šventoji Dvasia prabyla. Visa tai vyskupas pats savo pavyzdžiu ir parodė, nesitraukdamas nuo savosios bendruomenės, sunkiausiomis akimirkomis liudydamas tikėjimą ir pereidamas kančios kelią, kad tiek tada, tiek dabar mums visiems eiti būtų lengviau.

Galimi klausimai temos aptarimui: ką manai apie šią temą, ar teko ką nors apie V. Borisevičių i girdėti anksčiau? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ką tu manai, kas yra svarbiausia gyvenime? Kokių dalykų tau trūksta gyvenime?

Malda atsisveikinimui:

Malda prašant Dievo tarną Vincentą Borisevičių paskelbti palaimintuoju:

Dėkojame Tau, visagali Dieve, kad tikėjimo persekiojimo laikais stiprinai vyskupą Vincentą, išbandymų metu suteikdamas jėgų sekti Tavo dangiškąjį Sūnų kančioje ir mirtyje.

Užtariant Kankinių Karalienei ir Bažnyčios Motinai Švenčiausiajai Mergelei Marijai, nuolankiai maldaujame Tave, kad ištikimas ganytojas Vincentas būtų iškeltas į altorių garbę.

Prašome per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

JUBILIEJAUS BAŽNYČIOS METAI

Atleidimas

Jubiliejus visada būdavo išgyvenamas Bažnyčioje kaip džiaugsmo dėl išganymo Kristuje metas ir kaip tinkamiausia atgailos už nuodėmes Dievo tautos gyvenime ir susitaikinimo proga. Nuo jo pirmojo šventimo vadovaujant Bonifacui VIII 1300 metais atgailos piligriminė kelionė prie apaštalų Petro ir Pauliaus kapų buvo susieta su galimais gauti ypatingais atlaisdais, su sakramentiniu atleidimu, visišku ar daliniu nuodėmės sąlygotos laikinosios bausmės dovanojimu. „Atleidimo ir malonės metais“ Bažnyčia ypatingu būdu dalija iš malonės lobyno, Kristaus įsteigto jos labai.

Nuodėmių išpažinimų ir atitinkamų prašymų atleisti pasitaiko visoje Biblijoje – Senojo Testamento pasakojimuose, psalmėse, Pranašų knygoose ir Naujojo Testamento evangelijose, taip pat Išminties literatūroje ir Naujojo Testamento laiškuose. Pagrindinė tema, susijusi su kaltės idėja ir dažnai pasitaikanti Naujajame Testamente, yra Dievo absoliutaus šventumo tema. Jėzaus Dievas yra Izraelio Dievas, kurio šaukiamasi kaip „Šventojo Tėvo“ ir kuris vadinamas „Šventuoju“. Pabrėžiama, kad ir krikščionys turi būti šventi, nes parašyta: „Būkite šventi, nes aš esu šventas“ (plg. *Kun* 11, 44–45; 19, 2). Visa tai atspindi Senajam Testamentui būdingą Dievo absoliutaus šventumo sampratą. Tačiau krikščioniškajam tikėjimui dieviškasis šventumas įžengė istorijon Jėzaus iš Nazareto asmenyje. Dieviškosios sūnystės Jėzuje siekimas negalimas be meilės artimui (plg. *Mk* 12, 29–31; *Mt* 22, 37–38; *Lk* 10, 27–28).

Artimo meilė, absoliuti Jėzaus mokymo šerdis, Jono evangelijoje tampa „nauju įsakymu“; mokiniai turi vienas kitą mylėti, kaip jis juos mylėjo (plg. *Jn* 13, 34–35; 15, 12.17). Krikščionis pašauktas mylėti ir atleisti taip, kad tai pranoktų bet kurį žmogiškąjį teisingumo standartą. Jėzus prašo, kad jo mokiniai visada būtų pasirengę atleisti visiems juos įžeidusiems, kaip pats Dievas visada siūlo savo atleidimą: „Atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams“ (*Mt* 6, 12.12–15).

Bažnyčia gyvuoja istorijoje, bet drauge ją pranoksta. Bažnyčia, apglėbianti nusidėjėlius, yra šventa ir sykiu nuolatos nuskaistintina, nepaliaujamai žengianti atgailos ir atsinaujinimo keliu. Iki pasaulio pabaigos nuodėmės raugės visuose dar bus susimaišiusios su gerąja Evangelijos sėkla (plg. *Mt* 13, 24–30). Tad Bažnyčia suburia draugėn nusidėjėlius, jau Kristaus išganytus, tačiau tebesančius kelyje į šventumą.

Atgailos sakramentas laiduoja, kad Dievas atleidžia mūsų nuodėmes. Psalmės žodžiai kupini paguodos: „Jis tas, kuris atleidžia visas tavo nuodėmes ir išgydo visas tavo ligas, jis tas, kuris atperka tavo gyvastį iš Duobės ir apsupa tave meile ir gailestingumu. [...] Viešpats yra gailestingas ir mylintis, lėtas supykti ir kupinas ištikimos meilės. [...] Jis elgiasi su mumis ne pagal mūsų nuodėmių dydį nei atmoka mums pagal mūsų kaltes. Juk kaip aukštai nuo žemės yra dangūs, taip didi jo ištikima meilė pagarbiai jo bijantiesiems; kaip toli yra Rytai nuo Vakarų, taip toli nuo mūsų jis išsklaido mūsų nuodėmes“ (Ps 103, 3–4.8.10–12).

Sakramentinis sutaikinimas (išpažintis) yra ne tik graži dvasinė galimybė, bet ir lemiamas, esminis bei būtinas žingsnis kiekvieno žmogaus tikėjimo kelyje. Per jį leidžiame Viešpačiui sunaikinti mūsų nuodėmes, išgydyti mūsų širdis, pakelti mus ir apkabinti, per jį Viešpats mums atskleidžia savo švelnų ir gailestingą veidą. Juk nėra geresnio būdo pažinti Dievą, kaip priimti jo siūlomą susitaikinimą (plg. 2 Kor 5, 20), mėgautis jo atleidimu. Todėl neatsisakykite išpažinties, bet iš naujo atraskime šio gydančio ir džiuginančio sakramento grožį, nuodėmių atleidimo grožį!

https://eis.katalikai.lt/vb/romos_kurija/popieziskosios_komisijos/tarpt-teologijos/1999-12_atminimas-ir-susitaikinimas

<https://katekizmas.lt/kbk/dalis1/skyrius2/poskyris3/skirsnis10>

<https://katekizmas.lt/kbk/dalis2/skyrius2/poskyris2/skirsnis4>

Tačiau, kaip žinome iš asmeninės patirties, nuodėmė „palieka žymę“, ji turi pasekmes: ne tik išorines, susijusias su įvykdyto blogio padariniais, bet ir vidines, nes „kiekviena, net ir lengvoji nuodėmė sukelia nesveiką prisirišimą prie kūrinų; jį turi ištaisyti išskaistinimas arba čia žemėje, arba po mirties (skaistykloje)“. Taigi mūsų silpname, blogio paveiktame žmogiškajame būvyje lieka „nuodėmės likučiai“. Jie pašalinami per atlaidus, visada veikiančius per Kristaus malonę: šventasis Paulius VI rašė, kad Kristus yra „mūsų ’atlaidai““.

Tokia visiško atleidimo patirtis negali neatverti mūsų širdžių ir protų poreikiui savo ruožtu atleisti kitiems. Atleidimas nepakeičia praeities, jis negali pakeisti to, kas jau įvyko; ir vis dėlto atleidimas įgalina pakeisti ateitį ir gyventi kitaip, be apmaudo, kartėlio ir keršto. Atleidimo nušviesta ateitis leidžia praeitį matyti kitomis, giedresnėmis akimis, net jei jos vis dar užtvindytos ašarų.

Mūsų Viešpats nuodėmių atleidimą susiejo su tikėjimu ir su Krikštu: „Eikite į visą pasaulį ir skelbkite Evangeliją visai kūrinijai. Kas įtikės ir pasikrikštys, bus išgelbėtas“ (Mk 16, 15–16). Vis dėlto Krikšto malonė neišvaduoja žmogaus iš visų prigimties silpnybių. Negana to: kiekvienam tenka kovoti su geismingumu, kuris mus nuolat traukia į nuodėmę.“ Kas bus toks budrus kovoje su palinkimu į blogį, kad išliktų nesužeistas nuodėmės? Kadangi Bažnyčiai buvo būtina turėti galią atleisti nuodėmes ir kitaip, ne vien Krikšto sakramentu, jai buvo duoti dangaus Karalystės raktai, suteikiantys galią atleisti kaltes bet kuriam atgailojančiam, nors jis darytų nuodėmes iki paskutinės gyvenimo valandos.

Viešpats nori, kad Jo mokiniai turėtų kuo daugiau galios, nori, kad Jo silpni tarnai darytų Jo vardu visa, ką darė Jis pats būdamas žemėje. Kunigai gavo galią, kurios Dievas nedavė nei angelams, nei arkangelams. Ir visa, ką kunigai daro žemėje, Dievas patvirtina danguje. Jeigu Bažnyčioje nebūtų nuodėmių atleidimo, nebūtų ir jokios būsimojo gyvenimo ir amžinojo išlaisvinimo vilties. Dėkokime Dievui, kuris tokią dovaną suteikė savo Bažnyčiai.

https://eis.katalikai.lt/vb/romos_kurija/popieziskosios_komisijos/tarpt-teologijos/1999-12_atminimas-ir-susitaikinimas

<https://katekizmas.lt/kbk/dalis1/skyrius2/poskyris3/skirsnis10>

<https://katekizmas.lt/kbk/dalis2/skyrius2/poskyris2/skirsnis4>

Galimi klausimai temos aptarimui: *ką manai apie šią temą, ar teko ką nors apie tai girdėti anksčiau? Kokių minčių tau sukėlė ši tema? Ar esi pajutęs Dievo ar kito žmogaus atleidimą savo gyvenime? Ar esi pats atleidęs nuoskaudas, įžeidimus?*

2025 metų JUBILIEJAUS MALDA

Tėve, kuris esi danguje,
tegul *tikėjimas*, kurį mums davei per savo Sūnų
Jėzų Kristų, mūsų brolių,
ir *meilės* liepsna,
Šventosios Dvasios išlieta mūsų širdyse,
pažadina mumyse Tavo Karalystės atėjimo
palaimingąją *viltį*.

Tegul Tavo malonė mus perkeičia,
kad taptume darbštūs Evangelijos sėklų augintojai,
ir jos perkeistų žmoniją bei visatą
su pasitikėjimu laukiant
naujo dangaus ir naujos žemės,
kai įveikus blogio jėgas
amžiams bus apreikšta Tavo šlovė.

Tegul Jubilejaus malonė atgaivina mumyse,
Vilties piligrimuose,
dangiškųjų gėrybių troškimą
ir teišlieja ant viso pasaulio
mūsų Atpirkėjo džiaugsmą bei ramybę.

Tau, amžinai palaimintasis Dieve,
tebūnie gyrius ir šlovė per amžius.
Amen.

PRANCIŠKUS